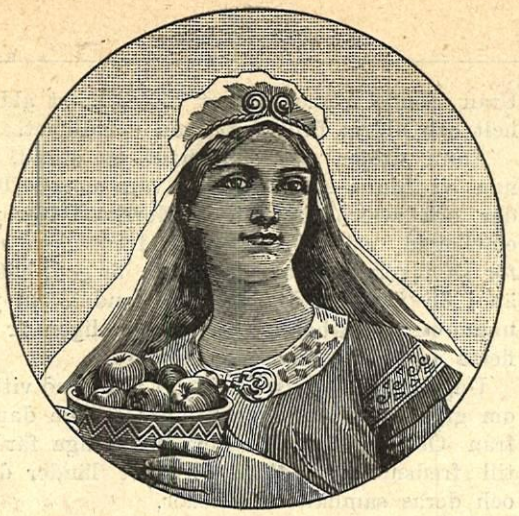

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 32 (763). LÖRDAGEN DEN 10 AUGUSTI 1901. 14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ---------- KR. 6:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA ---- » 8:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—				

FRÅN GULDBRÖLLOPET PÅ TUREHOLM.

H. M:T KONUNGEN JÄMTE GULDBRÖLLOPSPARET OCH DESS NÄRMASTE ANFÖRVANTER: STÅTHÅLLAREN Å GRIPSHOLMS SLOTT HENRIK ANKARCRONA MED FRU, FÖDD ANKARCRONA, KAPTEN NILS A. MED FRU, F. SEATON, RYTTMÄST. OSCAR A. MED FRU, F. CARLESON, FRIH. JOH. GRIPENSTEDT MED FRU, F. ANKARCRONA, KAB.-KAMMARH. FRIH. GUSTAF ÅKERHIELM MED FRU, F. ANKARCRONA, LÖJTN. FRIH. FREDR. AF UGGLAS MED FRU, F. ANKARCRONA, GODSÄGAREN GUST. TORNÉRHIELM MED FRU, F. ANKARCRONA, GREFVE STEN BIELKE MED SYSTER (HERRARNE RÄKNADE FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER) SAMT GULDBRÖLLOPSPARETS BARNBARN. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAFEN A. BLOMBERG.

KVINNORNA OCH FREDSARBETET.

BREF FRÅN FREDSMÖTET I SKIEN.

I DESSA KRIGISKA tider är det en glädje att se, att fredsvännerna icke låta afskräcka sig i sitt arbete. Visst icke. Medan stormakterna tyckas brinna af krigslystnad och knappt nöja sig med mindre de få blod på hand, går fredsarbetet likafullt oafbrutet sin lugna gång framåt. Långsamt, men säkert omdanas människors sinne mer och mer till afsky för krig och till kärlek till fred.

Visserligen hafva förhållandena gjort försvarsarbetet till en nödvändig fråga för dagen, men det hindrar icke, att fredsarbetet är en ännu nödvändigare fråga för framtiden. Detta har man i Norge insett och därför »det ena gjort och det andra icke låtit».

Redan 1885 stiftade stortingspresidenten W. Konow *Norges fredsförening*, hvilken emellertid domnade af en tid för att pånyttfödas 1895 af stortingsman Bernhard Hanssen.

Nu omfattar Norges fredsförening c:a 30 lokalföreningar, hvar och en på ett medlemsantal varierande mellan 100—600. Men icke nog med det — stortingets särskilda fredsgrupp räknar öfver 80 stortingsmän och dess ordförande är presidenten i lagtinget H. Horst.

Bland de många och frikostiga bevillningar, stortinget gjort till främjande af fredsarbetet inom och utom landet — under innevarande budgetår uppgå anslagen till 6,000 kronor — var nu äfven tusen kronor till det fjärde nordiska fredsmötet, som hölls i Skien den 23—25 juli.

Detta möte var ganska talrikt besökt af danskar och svenskar, förutom norrmän, inalles voro vi c:a 200 personer. Mötet erbjöd åtskilliga föredrag och diskussioner af intresse. Tyvärr blefve det för långt att här ingå på en närmare redogörelse af förhandlingarna, men jag vill dock plocka ett och annat korn i förbifarten.

Den kände danske fredskämpen *Bajer* talade om neutralitetsförbund mellan de 3 nordiska rikena, en tanke som nog har framtiden för sig och hvarom länge varit tal, bl. a. af riksdagsman *Hedin* i hans uppseendeväckande neutralitetsmotion i riksdagen.

Dr *N. A. Nilsson*, ordförande i Sveriges freds- och skiljedomsförening höll ett föredrag om lösningen af afrustningsfrågan. Enda vägen härtill trodde han ligga i internationela parlament.

Den unge ordföranden i Norges fredsförening cand. mag. *Halvdan Koht* hade ett ytterst klart och fängslande föredrag om *nationel självständighet*, däri han framhöll plikten att icke försumma landets försvar, på samma gång man arbetade för, att samma rättsprinciper, som gälla man och man emellan, äfven måtte blifva gällande folk och folk emellan. Likaväl som en människas första rättighet är att lefva, likaväl skulle ett folk och ett land först och främst äga rättighet att vara till, att vara en s. k. folkrättslig person eller m. a. o. att vara *självständigt*.

Fru *Emilia Broomé*, ordf. i Sveriges kvinnliga fredsförening, inledde alldeles förträffligt diskussionen om barnen och fredssaken. I den resolution, som antogs i tillslutning till fru Broomés föredrag, betonades vikten af att historieundervisningen bör vara fullt sanningsenlig och att den bör erkänna kulturarbetet som det bestämmande för utvecklingen.

Beträffande] ett freds- och skiljedomsförbund antogs äfven en resolution, som bl. a. innehöll en bestämmelse om staternas plikt att hindra maktbruk i sina inbördes förhållanden.

Denna ytterst flyktiga öfverblick öfver mötets arbete må nu vara nog för att gifva en liten föreställning om i hvad riktning det gick.

En ung stortingsman, med hvilken jag talade, fällde ett yttrande, som fäste sig i mitt minne. Han sade, att fredssakens närmare eller fjärmare seger beror på *kvinnornas tillslutning*. Han menade, att de nog *vilja* och *önska* fred, men de vilja så lamt, de vilja icke på det sätt, som man vill, när man verkligen vill nå ett ideelt mål, och det har han rätt i. Jag tror äfven han har rätt i, att kvinnornas medarbete är alldeles nödvändigt. Så länge kvinnans fulla hänförelse saknas i fredsarbetet, så länge kommer det att gå så att säga för half maskin.

Den svenska kvinnan har på senare år börjat vakna upp till fredsarbete. *Sveriges kvinnliga fredsförening* är ganska lifaktig och bådar godt för framtiden.

Bland dess många nyttiga företag vill jag nämna utgifvandet af skrifter sådana som *Fredssaken och kvinnan* af *Emilia Broomé*, *Fredstanken* af *Ellen Key*, *Fredsutopien* af *Frédéric Passy* m. fl.

DIKKA MÖLLER.

LIANE FYHN.

Men ännu är tillslutningen till föreningen icke nog stor. Vi behöfde bli flera och flera och än flera för att verkligen kunna uträtta något. Hvar stad och ort borde ha sin lilla lokalfilial af vare sig Sveriges freds- och skiljedomsförening eller Sveriges kvinnliga fredsförening. *Alla* skulle vi kämpa för fred och för skiljedom i stället för krig. *Alla* skulle vi känna som vår heligaste plikt att arbeta för krigets afskaffande.

När vi se våra norska systrars arbete, måste vi beundra dem. I första rummet då den s. k. »fredsmor» fru *Dikka Möller* (f. Anker) till Thorsö. Hon var en tid ordförande i Norges fredsförening och har med sin rikedom icke blott på hjärtats guld outtröttligt vårdat och stödt det norska fredsarbetet.

Genom Björnstjerne Björnson väcktes hennes håg för fredssaken, hvilken hon sedan troget tjänat. Hon har äfven varit med om att stifta den norska afdelningen af kvinnornas världsfredsförening, hvilken räknar 160 medlemmar och har till ordförande en franskfödd norsk fru *Liane Fyhn*, gift med höjesteretsadvokat Fyhn.

Främst bland de yngre kvinnliga krafterna står helt visst sekreteraren i Norges fredsförening, folkskolelärarinnan, fil. kandidaten fru *Karin Grude Koht*, gift med den förutnämnde ordföranden.

Bäst tilltalar mig, på detta som på alla områden, samarbetet mellan man och kvinna. Utan denna gemensamhet blir arbetet aldrig helt och aldrig fullt fritt från ensidighet.

Ännu dröjer det emellertid en stund, innan vi hinna så långt som våra norska bröder och systrar hunnit. I Norrland tror jag emellertid, att jordmånen för fredssaken som för så mycket annat värdefullt är god, bättre än i de flesta andra delar af landet, om jag undantar Stockholm, som ju onekligen är de flesta svenska initiativens hemort.

Ungdomsföreningarna t. ex. i Jämtland vittna om gryende tider. Icke mindre än tre damer från Östersund hade gjort den långa färden till fredsmötet i Skien, hvilket länder dem och deras samhälle till heder.

Arbetet vid mötet var ganska ansträngande. Det var mig icke möjligt att följa förhandlingarna i deras helhet, men hvad jag fick till lifs däraf skänkte mig tillfredsställelse.

Hur intressant själfva det allvarliga arbetet vid ett dylikt mindre möte än kan vara, tror jag dock, att det värdefullaste och i längden betydelsefullaste blir det rent personliga utbytet. De många och fina trådarnes band, genom hvilka det ömsesidiga förståendet tillväxer, öka tron och hoppet, stärka självtilliten och elda till samarbete och till ädel täflan mot det stora målet, som kanske, när allt kommer omkring, icke är så aflägset, som det ser ut, och som man i missmodiga ögonblick frestas att tro.

Af mötets resultat sätter jag för min del högst bekantskapen med flere bland fredsarbetets män och kvinnor. Tillfälle till privat tankeutbyte var väl beredt genom angenäma utfärder, förträffligt arrangerade af mottagningskommitténs ordförande, stortingsman Stausland — ifrig förkämpe för kvinnans förbättrade ställning, som det ägnar och anstår en värdig systerson till Henrik Ibsen. Han förstod konsten att arrangera stämningsfulla fester utan tillhjälp af spirituosa, hvilket ingalunda minskade munterheten.

Sånger och tal växlade med samtal och njutande af den undersköna naturen och de vida utsikterna. Sista dagens ångbåtstur in i Telemarken genom Bandakkanalen till den härliga Vrangforsen torde sent glömmas af deltagarne.

Under det dofva bruset från forsen upplästes vid svenskarnas afskedstack tvänne dikter af Frithiof Holmgren till Norge och till Skandinaviens kvinnor. Fastän de voro författade, den ena på sextiotalet, den andra på åttiotalet, ljödo de som hade de varit skrifna för tillfället, fyllda af beundran för Norges land och folk och fyllda af brinnande önskan om kärlek och enigt samarbete mellan folken och *last but not least* med förstående af, hur naturligt det ligger för det norska folket att välja den branta stigen till sin väg.

Svenskarna äro allt för rädda för genvägar och tvära uppförsbackar. De gå gärna långa omvägar för att få hålla en jämn och uppstruken väg. Därför komma vi ofta efter.

Min tro är dock, att när den svenska kvinnan en gång kommer till större självmedvetenhet, till större ansvarskänsla i det allmänna, så att hon på allvar upptar samarbetet med mannen i det offentliga lifvet, då kommer hon liksom norrmännen att sky de långa omvägarna och helst välja de vägar, som snarast leda till målet. Sådan tyckes mig hennes natur vara.

När den dagen randas, skall det visa sig, att svenska och norska folken äro skapade att utan fruktan hand i hand bestiga höjderna.

ANN MARGRET HOLMGREN,
f. Tersmeden.

Den friskaste och angenämaste är *F. Pauli's ELECTA-EAU DE COLOGNE*. Stockholm 1897 erhöll F. Pauli's Electa Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj. Äfven prisbelönt London, Chicago, Paris m. fl.

Hårets affallande. En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar specielt hudsjukdomar, skrifver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — —». Vid Londonutställningen 1899 erhöll F. Pauli's Azymolstimulus guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

DITT NAMN.

DITT NAMN så ljust som vårens är,
när alla sjöar glimma
och häggen doftrik blomsnö bär
i daggstänkt arlatimma.

Ditt namn är friskt som vågens svall
emot de svenska skären,
när hafvet speglar i kristall
den tysta stjärnehären.

Ditt namn är heligt som ett bud
ifrån Elysiens stränder,
där friheten är barn af Gud
och ej har blod på händer.

Ditt namn är ljuft liksom en sång
af natt och rosor diktad,
när flickans kärlek första gång
mot älskarns mun blir biktad.

Men allra skönast dock det är,
när i din famn betagen
jag vid det namnet trohet svär
och lyssnar tyst till slagen

från hjärtat, ljufva känslors hamn,
och hör, hur läppar friska
till svar på ditt mitt eget namn
i salig yra hviska . . .

DANIEL FALLSTRÖM.

UTANFÖR.

DET HADE SKRATTATS, pratats och varit muntert nere i brunnsparken ända sedan strax efter frukosten; de unga gåfvo sig knappt tid att dricka sitt hälsovatten, taga sina bad, massage och gymnastik, så upptagna voro de af tillrustningarna för säsongens basar.

Skrifvet med vacker, redig stil och uppspikadt utanför brunnshuset, där det ovillkorligen syntes för alla passerande, fanns festprogrammet så lydande:

»Med brunnsdirektionens tillåtelse afhålles härstädes i eftermiddag, med början kl. 5

STOR BASAR,

hvilken pågår till kl. 8, då

SÅNG och DANS

vidtaga i brunnshotellets högtidssal.

Entré till salen 1 krona.

OBS! Endast 1:sta klassens badgäster äga tillträde till konserten.

OBS! Som basaren hålles till förmån för *obemedlade brunns- och badgäster*, rekommenderas den i allmänhetens åtanke.»

Det var på dessa stora, feta rikemansord Ada Wall stått och stirrat nu en lång stund, medan sorlet från den närbelägna brunnshallen, där 1:sta klassens ungdom band guirlander och kransar, nådde henne likt en lekfull vårbäcks yra porlande. Själf hörde hon icke alls dit, annat än med ett ungt sinnes lifslust, med heta tankars svårtyglade begär.

Bäst att göra sig döf och blind, bäst att låtsa, som den här dagen var lika söckengrå och enformig som alla de andra, och så försöka känna sig obeskrifligt tacksam, att hon fått följa med moster Lovis för att sköta henne.

Men om hon bara kunnat komma på konserten; dansen skulle hon försaka, icke precis gärna, fast å jo! . . De dansade så stelt och trögt, de fina herrarne, och för resten, hvad skulle hon tala vid dem om.

Men sången . . . sången! Det var så ytterst sällan ett dylikt nöje erbjöds, och hon skulle njutit för många, långa veckor af att få höra en sådan där utlärd sångerska, som kunde drilla som en lärka och låta tonerna gunga och skälfva som hvita fågelvingar högt, högt uppe, men Ada visste mycket väl, att hvarken moster Lovis eller hon hade det berättigande klassmärket; de voro inskrifna bland 3:dje klassens badgäster, och moster gick med huckle på hufvudet. Ada hade hatt, sedan hon gått i staden och lärt sy kläder; hon hade då bott hos en mamsell, som höll lånbibliotek, och lärt sig till en hel del både nyttigt och skadligt, hvilket gifvit brokiga tankar, ljusa tankar och mörka tankar, men jagat bort all slö bondtröghet ur det lilla slätkammade hufvudet.

Hon visste nog, att moster och hon skulle gå på basaren, men det gladde hon sig inte åt; gå där och trängas bland fina fröknar och herrar, bli dunkad i ryggen af tjocka bondgubbar och nypt i armen af bekanta flickor från landet.

Ada skakade energiskt på hufvudet, fast hon var alldeles ensam och således ej kunde hysa förhoppning om, att någon skulle sentera hennes protest. Så såg hon igen upp mot plakatet, och när hon kom till dess första *obs!* fylldes hennes ögon med bittra tårar och hon mumlade:

»Fy! . . . fy skam öfver den, som skrifvit det här!»

Från brunnshallen klang i detsamma ett smittande muntert skratt. Ada såg dit. En ung flicka hade snärjt in sig i en guirland af eklöf och rosor; hon stod där som den fagraste Flora, och det var ej underligt, att de uppvaktande kavaljererna tvekade att erbjuda sin befriande hjälp.

Ada vände sig trumpen bort ifrån alltsammans; hon tyckte, att det var dumt koketteri och ingenting annat. För resten såg hon moster Lovis komma linkande, stödd på sitt blå bomullsparaply, och hon ville helst slippa sluta sig till henne här, bättre i någon sidogång. — — —

Basaren närmade sig sitt slut, och de unga försäljerskorna i sina förtjusande fantasikostymer sågo både trötta och varma ut. Bara en och annan hade detta ljusa, nästan inspirerade uttryck öfver ansiktet, som den första ofläckade lyckoglansen ger. Affärerna hade för öfrigt gått ypperligt; femhundra glas champagne hade sålts till en krona stycket och därutöfver, och hur många koppar kaffe, som expedierats, var ej lätt att räkna.

Moster Lovis, klädd i snusbrun, rundt midjan — eller rättare där denna borde varit — rynkad kjol, svart koftlif och sidenhalsduk med bomullsspetsar, samt förstås försedd med sitt oumbärliga blå paraply, gick troget från stånd till stånd och tittade.

Endast vid »tom*bolan*», som hon prononcerade det, stannade hon för rena allvaret i den kompakta kön och offrade en hel femtioöring på Fortunas altare.

Ada höll sig tyst och allvarlig, tätt invid mosterns sida. Hennes unga ansikte hade ett drag af hårdhet och otillgänglighet. Helt nyss hade hon sett, hur en ung snobb vårdslöst motat upp en gammal, tarflig gubbe från en soffa för att bereda plats åt sig och sitt eleganta sällskap, och hon stämplade hänsynslöst detta beteende som karaktäristiskt för alla de unga herrarna.

Mattor,
Möbeltyger och Gardiner
i rikaste urval. Profver och illustrerad
priskurant franko.
K. M. LUNDBERG
STOCKHOLM.

Slutligen blef moster Lovis trött och sade pustande:

»Nu har jag la sett nog af den här ståten och går hem te mitt och söfver.»

Ada gjorde ingen invändning, utan följde med, men när mostern kommit i säng, tog hon hatten på sig igen och gick ut. Hon tog halft ofrivilligt vägen åt brunnshotellet, där konserten väl nu pågått en stund, hon var öfver halfnio.

Om fönstren ändå stodo öppna, tänkte hon; om bara några toner trängde ut till mig!

Hon sökte upp en soffa vid en af sidogångarna, slog upp en bok, som hon tagit med, och låtsades läsa, för att det ej skulle se ut, som hon snålade sig till att lyssna. Men icke ett enda blad vände hon, fångade i stället med spänd uppmärksamhet hvarje förflugen ton, som ljöd klar och skär uppifrån.

Det var *folkets* visor hon sjöng, den unga, uppburna sångerskan, visor från äng och skog, vallarlåt och dansaftonstrall, *folkets* tankar, satta i vek, dallrande spröd melodi, det var från stugor med torftak, från hjärtan, klappande under vadmalströja, sångerna tagit motiv, men nu — det kunde ej Ada neka — hade de fått en förädlad, fördjupad klang.

Hon hörde steg, som knastrade mot sanden, men brydde sig ej om att se upp, vände endast hastigt en sida i boken, så att den, som passerade, skulle förstå, att hon läste. Hon var emellertid blossande röd, och de förargliga tårarna stodo återigen heta och svällande stora i ögonvråarna vid tanken på, att här hörde hon egentligen inte hemma. Där borta på vägen fanns klassmärket osynligt, men ändå så distinkt för den, som fått blicken skärpt. Stegen stannade midt framför henne.

»Godafton, lilla fröken!»

En klar tår trillade i detsamma ned på boken, en tår, men sedan var det också slut. Ada bekämpade de andra och reste sig med en half nigning för den assisterande läkaren, hvilken skötte moster Lovis' ben. Han var alltid vänlig och snäll, hade ett godt ord då och då och inte fullt så brådtom som de andra doktorerna. Nu skulle han tydligen gå upp till dansen, det såg hon på hans fina svarta dräkt och broderade skjortbröst.

»Sitter ni och läser så här dags på kvällen,» frågade han, utan att bry sig om hennes tårar.

»Jaha.»

»Och moster Lovis »söfver», den lilla gumman.»

»Ja, hon *sofver*,» svarade Ada stramt.

»Lika säkert som ni läser, månne?»

Ada blef blodröd igen och sänkte hufvudet som för en förebråelse.

Doktorn satte sig bredvid henne på bänken.

»Hur är det fatt,» frågade han hjärtligt.

»Jo tack, bra.»

Hans godmodiga, kloka, ehuru fula och något grofva ansikte fick ett stilla, tankfullt uttryck; han hörde mycket väl applåderna däruppifrån, och han glömde icke ett ögonblick

att där fanns någon, som han höll kär, och som han just i afton tänkte bjuda att dela hans lif, hans ovanliga framgångar, hans nu så banade framtidsväg. Han kände sig ovanligt vek och upprörd; det beslut han fattat hade väckt många bittra tankar, många minnen, de flesta mörka och bittra från en glädjelös barndom i ett torftigt backstuguhem, från en första ungdom, genomväfd af tusen försakelser och förödmjukelser, från arbetet att nedbryta skrankorna mellan ett förflutet och ett nytt, utplåna klassmärket.

Att den här lilla flickan just nu kom i hans väg och med sitt trotsiga uttryck blef en illustration till hans erfarenheter, var rätt egendomligt, och han tyckte, att han nästan var skyldig lifvet det tack att stanna och ge henne ett godt ord.

Hon reste sig för att gå.

»Nej, vänta litet,» sade han.

Hon tvekade.

»Sången är slut nu,» sade hon därpå tvärt.

»Sången? — Ni läste ju. Se så, det ska' vi inte röra i, men det kan ju vara godt för er att höra, att här sitter en, som förstår er, och som vet, hur man dömer, hur orättvis man kan vara, och hur blindt man rusar fram emot mänskligheten ibland.»

»Jag är inte orättvis!»

»Nej, jag vet, jag vet.»

»Är det rätt då att sätta ut så där, som det stod på programmet därnere vid brunnshuset: »Endast 1:sta klassens badgäster äga tillträde»; det är som att peka finger åt alla andra,» utbrast Ada häftigt.

»Det är inte rätt, men inte heller så himmelsskriande, som ni tar det, barn. Det är tankar och erfarenhet, som fattas, och kunde de bättre lottade ana, hur *gränslöst* ondt de göra dem, som stå utanför, skulle de aldrig ställa sin s. k. välgörenhet på dylik falsk grund. Ej en enda af de unga fröknarna däruppe vet, att här sitter en liten flicka och gråter bittert och afundsjukt för deras skull. Tro ni mig, anade de det, skulle de trösta er, för ser ni, småsinta, uppblåsta och tanklösa äro de där små dockorna, men elaka? — Nej! — Inte i allmänhet.»

TVÅ SJÖMANNA-PRINSAR.

SOM BEKANT har hufvudstaden och en del andra svenska hamnar nyligen gästats af den tyska kryssaren Charlotte med en af kejsar Wilhelms söner, prins Adalbert, ombord. Vår egen unge furstlige kadett, prins Wilhelm, deltar å sin sida för närvarande i korvetten Frejas sommaröfningar, och så begaf det sig att härom dagen de tvänne öfningsfartygen med de unga furstesönerna ombord möttes å Helsingborgs redd. De bägge prinsarne aflade därvid besök å hvarandras fartyg och företogo sedan tillsammans en utflykt till det invid Helsingborg belägna, naturfagra k. lustslottet Sofiero, och det är just på det nämnda slottets trappa vår fotograf tagit den trefliga porträttbild af de två käcka sjömannaprinsarne, Idun här invid har nöjet meddela.

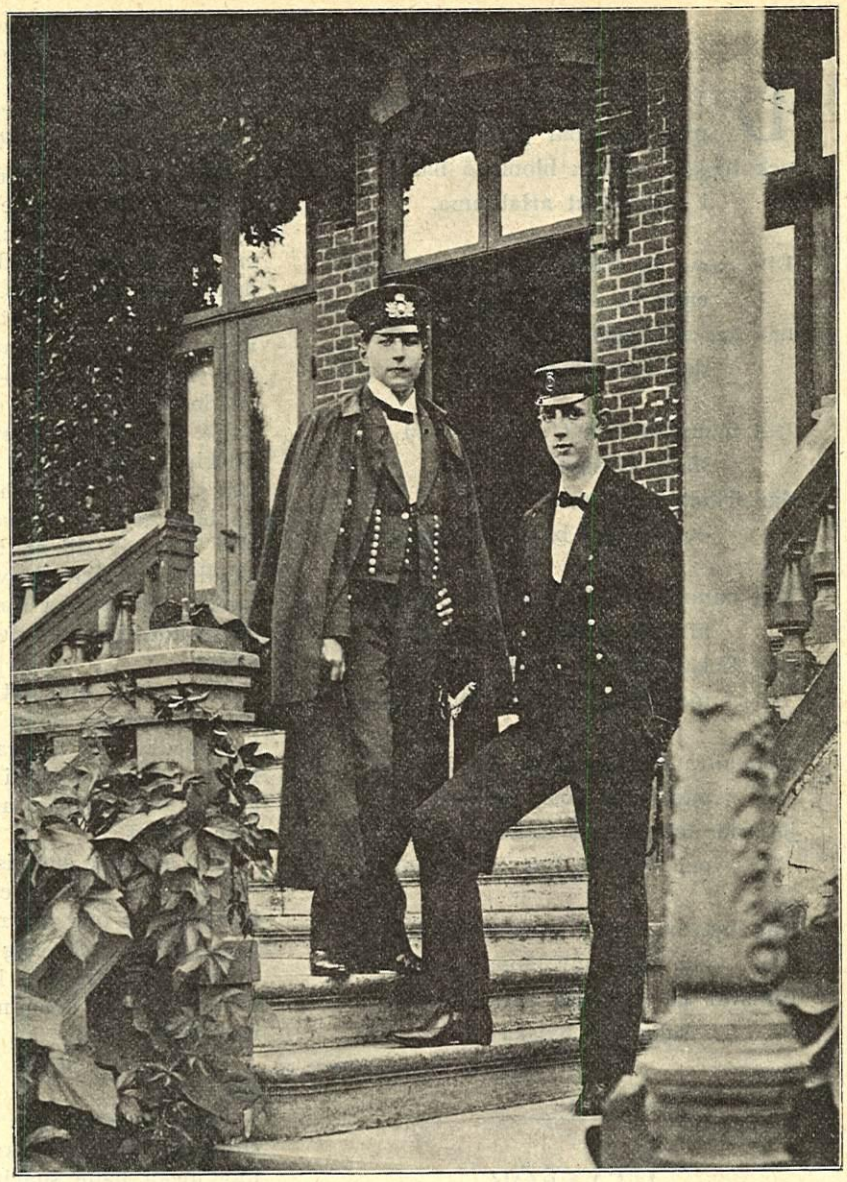

PRINSARNE ADALBERT OCH WILHELM PÅ TRAPPAN TILL SOFIERO. FOTO FÖR IDUN AF ALFRED B. NILSON, HELSINGBORG.

KRISTINA NILSSON, GREFVINNA CASA MIRANDA, PÅ BESÖK I SVERIGE. EFTER I DAGARNE AF FOTOGRAFEN CARL LINDQUIST TAGNA BILDER Å HENNES UPPEHÅLLSORT, GÅRDSBY EGENDOM I SMÅLAND.

»Hvad hade det gjort, om alla brunnsgäster fått höra på konserten?»

»Ingenting, utom att det hade blifvit en ovanligt stark odeur mänsklighet, men det hade väl redt sig, och tilltaget att på en sådan här dag klassificera folk är idiotiskt, det medges gärna. Men jag vill nu bara, att ni skall förstå, att inte alla äro lika grunda, lika dumma.»

»Å, de se nog de fattiga öfver axeln litet hvar.»

Doktorn hade sin stora lycka, som väntade, och när han nu hörde första valsen spelas upp, blef han otålig.

»Ja, när ni inte *vill* ta förnuft, kan jag inte hjälpa er,» sade han och reste sig upp. »Jag talar af erfarenhet, men den blir sällan uppskattad. Godnatt, lilla fröken, försök att sofva bort de vreda tankarna.»

Åter ljödo hans steg med ett knastrande ljud mot sanden. Ada reste sig upp äfven hon och gick långsamt framåt den tysta, lummiga allén. Som ett sakta, förtonande glädjebrus nådde dansmusiken henne och ekade om och om igen mot hennes längtansfullt bultande hjärta.

Hvad hon kände sig underligt vilsen och utanför i denna stund; hela hennes inre var som en trasslig härfva, doktorn, som så raskt försökt nysta upp och reda ut trådarna, hade snarare gjort det ytter värre. Hon plågades af sina egna stridiga känslor som af en tryckande mara och grät sig slutligen till sömns i utdragssoffan bredvid den snarkande moster Lovis.

Men däruppe bland de dansande hade doktorn funnit den han sökte, bedt henne följa sig ut i den härliga sommarkvällen, och där under fri himmel, med doft från jasmin och ros, med sus från skogen och alla tankar vidgade, renade och stärkta af naturens stora stillhet sagt henne, att hon var honom mycket kär; — och svaret hade kommit stilla och fast; en tänkande ung kvinnas svar med tack och innerlig tro.

Sedan hade de gått och gått, först utan att binda lyckan med flera ord, gått sida vid

FRÅN DEN STORA SKOGSBRANDEN VID HJÄRPEN. FOTO FÖR IDUN AF WAAGSBÖE, HJÄRPEN.

1. STOCKHOLMSTRUPPERNAS LÄGER VID MOBRON. 2. KÖKET I SKOGEN. 3. PROVIANTTRANSPORT MED KLÖFJEHÄSTAR. 4. HÖGKVARTERET Å PRÄSTVALLEN. BRANDCHEFEN KAPT. E. KIHLSTEDT CIVILKLÄDD BLAND OFFICERARNE I FÖRGRUNDEN. 5. BEVAKNINGSMANSKAP VID ELDLINJEN. 6. UTHUGGEN SKYDDSLINJE. 7. SKYDDSLINJE MED »MOTELDAR» OCH UTTRÖTTADT BEVAKNINGSMANSKAP. 8. PARTI FRÅN KOSJÖN INTILL BRANDOMRÅDET.

sida tätt intill hvarandra, men slutligen bröt han tystnaden och talade då om sitt förflutna, talade öppet och gladt, om hur han arbetat sig fram, till dess han nu stod vid målet.

Helt händelsevis kom han därvid att nämna Ada och hennes bittra syn på lifvet.

»Stackars lilla barn,» sade den unga kvinnan sakta. »Jag kan känna med henne; kunde du trösta henne?»

»Nej, jag tror knappt, hon hör visst till de obotliga.»

»Säg inte så, men ser du, det fordras varsamhet för att öfvervinna sådan där misstro. Och dessutom, hon har ju rätt.»

»Ja, det är just det värsta, att hon på sätt och vis har det.»

Hon lade sitt hufvud mot hans breda skuldra och sade vekt:

»Här hos dig har jag det så tryggt. Jag känner det, som kunde jag inte vara nog tacksam för att jag fått en stor, stark kärlek att hvila ut hos, och jag har för länge sedan föresatt mig, att skulle den lyckan bli min, skulle jag på mitt sätt verka för de kvinnor, som stå utanför. Redan i morgon skall jag uppsöka lilla Ada, tala vid henne, eller kanske bara smeka henne till ro — hålla af henne.»

»Tror du dig om det?»

Hennes djupa, mörka ögon glänste varmt.

»Ja visst. Det låter så högtidligt och uppstyltadt så här i ord, men i alla fall menar jag det, att den kvinnas kärlek är inte mycket värd, som inte sprider vidt omkring sig likt ett solsken af förstående, ömhet och omtanke. Tänk du, att ha fått det bästa, käraste på jorden, och inte ändå bli god. Det är att inte förtjäna sin lycka.»

Han tog henne i sin famn, kysste de skimrande ögonen, den ifriga munnen och hviskade ord, som flätades in i sommarkvällens doft och fägring, ord och rika löften, och hon lyssnade med darrande lust att höra mera — mera — mera.

ELISAB. KUYLENSTIERNA.

DET VAR FLÖDANDE SOL . . .

DET VAR flödande sol, det var klingande sång
kring den skånska och flacka stranden,
när jag mötte dig, barn, den första gång,
där du kom framåt stigen i sanden.

Du var strålande täck, du var sjungande glad,
du var röd som ett smultron om kinden,
och från håret, än fuktigt af stärkande bad,
flöt en ångande sälta i vinden.

Och jag frågade käckt, hvart du ämnade dig —
för att stifta bekantskap må veta —
och vi vandrade samman vår soliga stig
emot barndomens trolska Vineta.

Och vi vandra tillsamman den dag än som är,
och med kinder af oron heta
vi fråga oss skyggt, om väl leden bär
en gång fram till vårt sjunkna Vineta.

ESAIAS COLLIN.

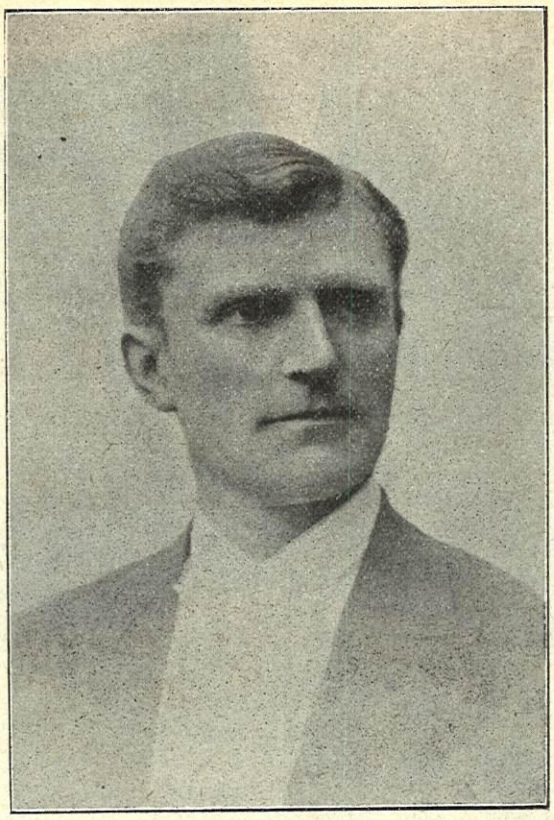

†

HANS FORSSELL.

I SLUTET PÅ förra veckan afled presidenten Hans Forssell i San Bernardino i Schweiz. Hans hälsa hade på senaste tiden varit angripen, men detta budskap kom dock alldeles oväntadt. Dödsorsaken var hjärtslag.

Det var en föga vanlig bana, som härmed afslöts. Född 1843, filosofie doktor och docent i Upsala 1866, sekreterare i myntkommittén 1869—1870 och i myntkonferensen 1872, riksbankens sekreterare 1874 och finansminister 1875, allså vid 32 års ålder, utan att ens vara valbar till första kammaren. Som finansminister i De Geers ministär utvecklade Forssell mycken kraft och energi vid behandlingen af flera viktiga frågor. Solidarisk med chef och kamrater, begärde han, då försvarsfrågan 1880 fallit, sitt afsked, men ingick sedan, fortfarande som finansminister, i Posses kabinett. Dessa två viljor voro emellertid för starka att trifvas tillsammans, och en meningsskiljaktighet angående konungens rätt att nedsätta tullsatser föranledde Forssell att frånträda sin befattning. Han var då endast 37 år gammal. Strax efteråt nämndes han till president i kammarkollegium. I första kammaren hade Gefleborgs län redan året förut insatt honom och förnyade år 1888 hans mandat, hvilket emellertid upphörde med 1897, då protektionisterna blifvit tillräckligt mäktiga att utestänga honom. År 1881 invaldes Forssell i Svenska akademien, där han efterträdde Anders Fryxell. Han var ledamot af flere andra lärda eller vittra sällskap och hade utvecklat en ganska omfattande skriftställareverksamhet, mest i historiska, politiska och finansiella ämnen.

HÄLSOLÄRAN I FLICKSKOLORNA.

II.

VI MÖDRAR vore både otacksamma och oförståndiga, om vi ej satte värde på och uppskattade allt, som göres för våra barns uppfostran i allmänhet och våra döttrars i synnerhet. Att mycket, af behofvet hårdt påkalladt, blifvit gjordt i detta senare afseende, särskildt under de sista decennierna, kan ingen förneka, lika litet som det faktum, att mycket återstår, innan vi ens tillnärmelsevis hinna en ideal-uppfostran för våra döttrar så väl som för våra söner. Men för hvarje litet steg framåt må vi väl glädjas.

Hvad beträffar »den speciella kvinnohygienen», som nu dragits fram i ljuset, må man väl säga, att det var icke för snart, men »bättre sent än aldrig», och väl vore, om den välsignade dag, då ungdomen fick njuta sin rätt häruti, snart randades.

Gud har ej skapat något — allra minst något organ hos människan — som vi ej äro berättigade, ja, skyldiga att i mån af förmåga taga kännedom om. Att undantag skall göras för det, hvarpå släktets fortvaro beror, är obegripligt.

Det är många kvinnors erfarenhet, att stora skador kunna uppkomma af okunnighet härom. Huru nära nog dödligt förskräckta hafva ej många flickor blifvit, då de för första gången fått sin menstruation och de ej vetat, hvad detta för dem betydde.

De andliga skadorna äro långt i från vare sig mindre eller färre.

Huru mycket onödigt och otillbörligt funderande och undrande hos de unga skulle ej undvikas, om man läte förlåten remna och med helig känsla och kärleksfulla, allvarliga ord ledde dem in på detta nu så retsamt förbjudna område!

Huru mycken ungdom har ej gått sedligt förlorad just därför, att sanningen blifvit den undanhållen!

Huru mycken pina har den ej fått utstå för sin okunnighet om det, som rör människolifvets mystik i de första stadierna!

Från min egen ungdomstid må berättas följande:

Jag och ett par af mina kamrater voro och besågo ett vaxkabinett, i hvilket ock fanns ett rum, dit ingen, som ej fyllt sexton år, fick inträda. Vi gingo dit in och fingo skåda, huru det tillgår vid födelsen. Aldrig har jag känt mig så häpen och så grundligt bedragen som då. När vi kommo ut på gatan, gingo vi tysta en god stund, slutligen utbrast jag: »Detta är lögn, nedrig lögn!»

Men den känsla jag erfor, då mina kamrater hånande läto mig förstå, att jag (som var 23 — säger tjugutre — år gammal) ville spela oskyldig, vill jag helst spara min dotter från att erfara.

Och likväl, hvilken moder har icke ängslats för, hvad hon skall svara sina barn, då de *på allvar* komma och fråga, »hvarifrån de små barnen komma».

Att söka förklara för barnen detta naturens stora under i deras spädare år vore naturligtvis att tala i största fåvitsko. Den tid, då detta så väl som allt därmed förbundet bör meddelas, måste obetingadt vara, då flickan står på öfvergångsstadiet till kvinna — och, jag skulle vilja tillägga, då gossen står på öfvergångsstadiet till man, ty hvarför skulle icke äfven gossarne få del af den speciella hygien, som för dem är så nödvändig.

Att således vår kvinnliga ungdom bör bibringas kunskap om det, som doktor Karolina Widerström kallat »den speciella kvinnohygienen», lär väl ingen, allra minst någon moder, bestrida, men så hafva vi frågan, *hvar* den bör meddelas.

Den moder, som äger och vill behålla sina barns fulla förtroende, vet äfven, att hon någon gång måste tala med dem om dessa dolda saker, likväl bör säkerligen den egentliga undervisningen häruti ske i skolan. Meddelas den här på ett naturligt, allvarligt, kärleksfullt och vetenskapligt sätt, så skall hvarje förnuftig människa inse, att vi tagit ett godt steg framåt på sedlighetens så väl som kunskapernas gebit.

Af allra största vikt är naturligtvis att få en god lärobok i ämnet, en lärobok, som uppfyller de etiska såväl som de rent vetenskap-

C. W. Schumacher
Kongl. Hofleverantör
Norrlandsgatan 17, Stockholm.

NYHET!
Mältade brödsorter.

HUSHÅLLSBRÖD, mältadt hvetebröd à 42 och 25 öre.
HUSHÅLLSBRÖD, mältadt rågsiktbröd à 38 och 25 öre.

BRÖD efter vikt.
HUSHÅLLS-Limpbröd om 1 kilo, 38 öre.
PREUSSISKT bröd om 1 kilo, 35 öre.

liga fordringarna, ty lyckas detta, hafva vi ock passerat den svåraste stötestenen.

Under vetenskapens höga banér, ja, under den allra minsta flik af detta måste lågheten och cynismen rymma sin kos. Renheten måste följa sanningen i spåren.

Har man väl någonsin hört någon särskildt opponera sig, därför att sjätte budet läses i våra skolor? Aldrig, fastän nämnda bud ofta läses vid en tid, då barnen alls icke kunna begripa vare sig själfva budet eller »utläggningen».

Men så är det. Hvad som passerat generation efter generation går mycket väl för sig, kunde det ock ändras till det bättre aldrig så lätt. Eller kan man väl begära, att småskolans barn eller förste, andre och t. o. m. tredje klassister skola kunna begripa, hvad som innehålles i Guds sjätte bud?

Men kommer hälsoläran i flickskolorna att innefatta äfven »den speciella kvinnohygienen» och sjätte budet att läsas vid en tidpunkt, då ungdomen i dessa skolor verkligen kan uppfatta dess innehåll, så kombinerar äfven ungdomen själf det, som skall kombineras, och har på så sätt verklig praktisk nytta af den undervisning, som bibringas, och detta är väl ändå det egentliga målet med all undervisning.

Till sist skulle jag såsom moder vilja till doktor Karolina Widerström frambära ett *hjärtligt tack* för det initiativ, hon tagit till släktets förbättring och uppfostran; och till allas vår vän Idun, som gifvit oss tillfälle att taga »bladet från munnen» och yttra oss i en sak, som legat oss så hårdt om hjärtat, vill jag äfven framsäga mitt innerliga *tack*.

Må sanningen främjas, på hvilket område den än framträder, ty »hvarje sanning är en röst af den Gud, som gjort världen».

ARBETETS DOTTER.

ASSESSORSKAN GJÖRVELL.

DET FINNS väl knappast någon svensk familj från svunna tider, hvilken för eftervärldens blickar framstår klarare och tydligare än den älskvärda, goda och i andligt afseende rikt begåfvade Gjörvellska. »De lärda mödors patriark» själf, hans maka, son och två döttrar stå lifs lefvande för oss, tack vare det vidlyftiga utdrag ur de Gjörvellska familjebrefven, som i julas utkom af trycket, samt de skildringar, hvilka förut, på grund af dessa bref, lämnats af, bland andra, Georg Nordensvan i Idun och först och främst Oscar Levertin i hans mästerliga tids- och sedemålning.

Hvem erinrar sig ej ur denna målning bilden af Gjörvells hustru, ända in i ålderdomen ungdomlig, ja, länge så ungdomlig, att hon af alla, hvilka ej närmare kände familjen, omöjligt kunde tagas för annat än de fullvuxna döttrarnas helt obetydligt äldre syster.

»Söta mors» ungdomliga väsen, litet behagsjuka, men fina koketteri och behof af lyx och elegans lysa — säger Levertin — igenom mannens bref. Han är också stoltare öfver fruntimren på »Torpet» än öfver alla sina verk. Han antyder, att han slog en katig militär ur brädet, när han fick den vackra Britnosen, och J. G. Oxenstierna, som sett henne som ung, kallar henne också en »liten täck människa». Själf var hon kokett, missbelåten med sitt ansikte. Gjörvell skrifver, när hans dotter Stafva ber om sina föräldrars silhouetter, »att intrigera en skugga af söta mor, som alltid träter på sin uppnäsa, det blir ett annat spörsmål.» Fru Brita-Nora är noga med sin toalett. »Du vet», skrifver

FRU ASSESSORSKAN I HVARDAGSLAG.

Gjörvell, »att söta mor fått den vanan att gå med hennes kongl. maj:t drottningens skor, och det är en viktig tilldragelse, när dessa grå tygskor beställas af hofleverantören vid Träsket. Hon är vidare en dam, som tycker om att blifva uppvaktad. Hon har sin lilla stab af beundrare och vänner, hofjunkaren J. J. Jennings, känsloförfattarne Linnerhjelm och Silfverhjelm och andra. Från den sistnämnde finnas flere bref till assessorskan, fulla af tidens galanta vänskapskurtis. Han kallar sig själf Zelim och henne Mirza, och med frukt och blommor sänder Zelim följande äkta rococo-komplimenter:

De hvita blommorna beteckna oskuld och renhet — sådan är Zelims vänskap för Mirza. De rödas färg är sinnebilden af Zelims lifliga känsla. De gulas varaktighet visar, hur Zelims ömma vänskap blir för Mirza. De ännu icke utspruckna knopparne beteckna sällheter, dem Mirza ännu har att vänta. De gröna bladen hälsa och välmåga. Den omogna orangen Zelims vältalighet.

Det är också fru Brita-Nora, som låter »Torpet» stå i relation med stora världen på Djurgården, både med engelske ambassadören Liston på Listonhill och den spanske de Coral på Manilla. Hon har en världsdams fina umgängesgåfvor, och när de utländska sändebuden lämna Sverige, hör Gjörvells fru till dem, hos hvilka de göra en tacksam afskedsuppvaktning. Fru Brita-Nora är också ifrig deltagarinna i de baler, å hvilka bourgeoisiens

FRU ASSESSORSKAN I STASS.

A. B. MAX SACHS
STOCKHOLM

Guldmedalj Stockholm 1897. ☆ **Guldmedalj Paris 1900.**

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halfsiden — bestående af: **1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter** samt **1 Salongsbord.** Komplett 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

fruntimmer kunna blanda sig med noblessen, maskeraderna på operan (rococon är en tidsålder i skär domino) eller i Kungsträdgården. Som en världsdam har hon också sina vapeurer och sin migraine och dricker vatten vid Djurgårdsbrunn hos arkiater Hallman för att stärka nerverna. Men man får för dessa sidor för ingen del glömma, att hon var på en gång en utmärkt husmor och en bildningsintresserad dam — hon kan förstå Virgilius, utan att som m:me Dacier låta soppan fördärfvas, skrifver mannen stolt, och hennes tillgifvenhet för maken och barnen var af dem, som med åren blott blifva starkare.»

*

Gubben Gjörvells drag finnas för eftervärlden bevarade i Martins allbekanta gravyr, likaså bilderna af de båda döttrarna, Louise — fru Almqvist, Törnrosskaldens moder* — och Gustafva — fru Lindahl —; men efter något porträtt af assessorskan själf ha forskarne hittills förgäfves letat. Hon hade ju också, för sin lilla uppnäsas skull, en liten obenägenhet att låta vare sig målas eller silhouetteras, såsom assessorn skrifver i det ofvan anförda. Till och med i det stora Gjörvell-Lindahlska porträtt- och autograf-album, hvilket nu är i öfverbibliotekarien grefve Snoilskys ägo, finnes ingen afbildning af henne.

Men äfven hennes anletsdrag ha nu kommit i dagen. Till kungliga biblioteket öfverlämnade helt nyligen hr Fredrik Vult von Steijern en samling bref m. m., som tillhört den ofvan nämda Carl Linnerhjelm — kansliråd, riksheraldiker, på sin tid framstående landskapstecknare och landskapsbeskrifvare, död 1829 — hvilken var en af Gjörvellska familjens allra närmaste vänner, ja, till och med en tid förlofvad, ehuru ej »éclat», med Gustafva; — i de ofvan nämnda papperen ligga ännu utgjutelser på både vers och prosa, hvilka han nedskrifvit vid underrättelsen om att »Camilla» föredragit en annan, utgjutelser, som tyda på, att tycket å hans sida nog varit ganska allvarsamt.

I ett konvolut i dessa Linnerhjelms papper fann man tre silhouetter, hvilka uppgifvas vara porträtt af »B. N. G. född M.», d. v. s. *Brita-Nora Gjörvell, född Müllern.* Förmodligen äro de klippta under hennes första år som Gjörvells maka.

Af dessa silhouetter har Idun här invid satts i tillfälle att meddela tvänne.

Bredvid dessa silhouetter har Linnerhjelm lagt en af ekonomieintendenten Johan Fischerström — fru Nordenflychts vän — gjord skildring af assessorskan Gjörvell. Då vi här

---

* Fru Almqvists porträtt i olja, hvilket tillhörde bibliotekarien Segersteen i Linköping, blef efter hans för något år sedan inträffade bortgång köpt af grosshandlaren Swartz i Norrköping och har af honom skänkts till konstföreningen i den senare staden.

nedan meddela denna mycket pikanta skildring, torde den osökt inbjuda till jämförelse med den bild, som tjugonde seklets främste gustafvian gifvit af den aimabla frun från det gustafvianska tidehvarfvet.

Fischerströms uppsats följer här:

»Hon är lång, smal, af vacker taille, mera mager än fet. Egenteligen blond, men brunett hy, hvilken contrast är icke utan god effekt. Hennes blå ögon äro af det slaget, som stå färdiga att bli ömma. Näsan är af den självsvåldigaste skapnad och den tippiga munnen är af mycken betydelse. Då man ser henne första gången, frapperas man af något så enkelt, så naivt och innocent, att man tyckes se en värkelig bergère. Den bedrager sig dock, som tror henne vara enfaldig. Hon har icke allenast ett godt, utan äfven ett fint vett, förenadt med en städad smak, och ett så riktigt omdöme, att hon raisonerar säkert om allt det, hvarmed hon behagar fästa någon uppmärksamhet. Hon är öfver sitt kön därutinnan, att hon icke tycker om ett lysande prål, sällskaper och grannlåter, men har det gemensamma med andra fruntimmer, att hon vill behaga, vara rådande och att vara rik på utvägar. Hennes tycken äro ofta ombytliga, men hon känner vänskapens helgd, och hon har en förträfflig urskillningsgåfva, när hon vill bruka den. Hon har äfven så lifliga som häftiga böjelser, stundom ganska föränderliga. Man kan aldrig ledsna i hennes sällskap. Hennes röst är rörande, hennes tal alltid intressant, och själfva hennes tystnad behagar. Hennes skämt är glädtigt; men hon är mest intagande, då en stilla mjältsjuka gör henne något sammandragen. Hon har stundom sina små nycker, sina små capriser, men allt detta är blandadt med så mycket godt och täckt i hela dess väsende, i alla dess façoner och minsta företagande, att man gärna glömmer allt det föregående för att endast känna värdet af dess många goda och behagliga egenskaper.»

Ja, nog är denna skildring smickrande; men jag undrar dock, om den någonsin blef framlagd inför originalet.

BIRGER SCHÖLDSTRÖM.

---

†

KEJSARINNAN FREDRIK.

TYSKLAND har fått sorg. Kejsarinnan Fredrik, den nuvarande kejsarens moder, afled i måndags afton kl. 6,15 å slottet Cronberg, där hon under den senaste tiden uppehållit sig och där den sjukdom, som nu ändat hennes dagar, hållit henne fängslad under flere månader.

Vid kejsarinnan Fredriks dödsbädd närvoro kejsar Wilhelm och hans gemål samt kronprinsen, och vidare äfven kronprinsen och kronprinsessan af Grekland, prinsen och prinsessan Fredrik-Karl af Hessen samt prinsessan Adolf af Schaumburg-Lippe.

Den nu aflidna änkekejsarinnan — hvars fullständiga namn var Victoria Adelaide Maria Luise — var född i London den 21 november 1840 samt äldsta dotter till drottning Victoria af England. I januari 1858 förmäldes hon med dåvarande preussiske prinsen Fredrik Wilhelm, hvilken vid faderns, Wilhelm I, tronbestigning 1861 blef kronprins och sedermera i mars 1888 efterträdde denne såsom konung af Preussen och tysk kejsare. Efter sin gemåls död i juni samma år antog hon benämningen kejsarinnan Fredrik.

Den aflidna har gjort sig bemärkt som lycklig målarinna och skulptris och gynnade äfven på högst erkännansvärdt sätt den tyska konstindustriens uppblomstring. Det var äfven hon, som gaf upphof till den tyska invalidinrättning, som 1866 kom till stånd och benämndes efter henne. Under fransk-tyska kriget ådagalade hon verksamt intresse för de sårades vård. Hon utöfvade

vidare en omfattande verksamhet för den tyska kvinnans förbättrade sociala och ekonomiska ställning. Härom vittna en hel rad af stiftelser, som ha hennes initiativ och kraftiga medverkan att tacka för sin tillkomst, såsom Victorialycéet, ett hem, afsedt för döttrar af förnämligare familjer, ett aftonhem för lärarinnor och andra liknande inrättningar, hvilka icke blott fortforo att stå under hennes beskydd, sedan hon bragt dem till stånd, utan åtnjöto förmånen af hennes outtröttliga aktiva medverkan i råd och dåd

På kejsarinnans initiativ bildades vidare 1875 en förening för hälsovård i hemmen, och ännu så sent som 1883 grundade hon det bekanta Victoriahuset i Berlin, hvilket har till uppgift att oberoende af alla kyrkliga intressen utbilda sjuksköterskor.

GULDBRÖLLOPET PÅ TUREHOLM.

DEN BETYDELSEFULLA FAMILJEFEST, som under denna veckas första dagar firades å Tureholms slott i Södermanland, då öfverhofjägmästaren Ankarcrona och hans maka, född grefvinna Bielke, i kretsen af fränder och vänner högtidlighöllo 50-årsdagen af ett lyckligt äktenskap, fick genom närvaron af h. m:t konungen och flere andra medlemmar af det kungl. huset en ovanlig glans. Med utsökt tillmötesgående hade tillfälle beredts för Iduns specielle fotograf att närvara och taga en hel serie intressanta bilder från de vackra och stämningsfulla festligheterna samt från det minnesrika gamla Bielkegodset, som utgjorde deras ram. Visserligen har utgifvandet af veckans nummer därigenom något försenats — det hade eljes icke blifvit möjligt att förrän nästa lördag bringa de vackra bilderna — men vi våga hoppas, att vår läsekrets gärna skall ursäkta detta lilla dröjsmål, då den nu erfar dess orsak och grund.

Den vackra gruppbilden på vår första sida — den kunglige vännen vid guldbröllopsparets sida i kretsen af de allra närmaste släktingarne, barn och barnbarn — talar till fullo för sig själf. Äfven de öfriga bilderna torde med sina underskrifter och med ledning af de utförliga referat dagspressen redan lämnat vara vältaliga nog. Vi se det gamla slottet smyckadt till fest med guirlander och svajande flaggdukar och möta guldbröllopsparet självt i äreportens hvälfning. Vi se den silfverhårige landsfadern signande lägga sina händer på de små barnbarnens ljuslockiga hufvuden, denna unga framtidsgeneration, som under hela den minnesrika festen spelade en så stämningsfullt framträdande roll. Vi hälsa vårt kronprinspar vid dess ankomst från det närbelägna Tullgarn och närvara vid den högtidliga friluftsgudstjänsten i en af den ståtliga parkens sekelgamla lindalléer — ett moment, som af deltagarne skildras som ett af de mest gripande! Vi få kasta en blick på det praktfulla festmåltidsbordet i den med gamla konungaporträtt smyckade »Kungssalen» och en annan på samlingen af de dyrbara och smakfulla gåfvor, som förärades guldbröllopsparet. Bland dessa märkes i midten en stor, konstnärligt utarbetad bål, en verklig praktpjäs af förgylldt silfver, från konungen och drottningen gemensamt, och försedd rundt om med följande inskription: »Till guldbröllopsparet!

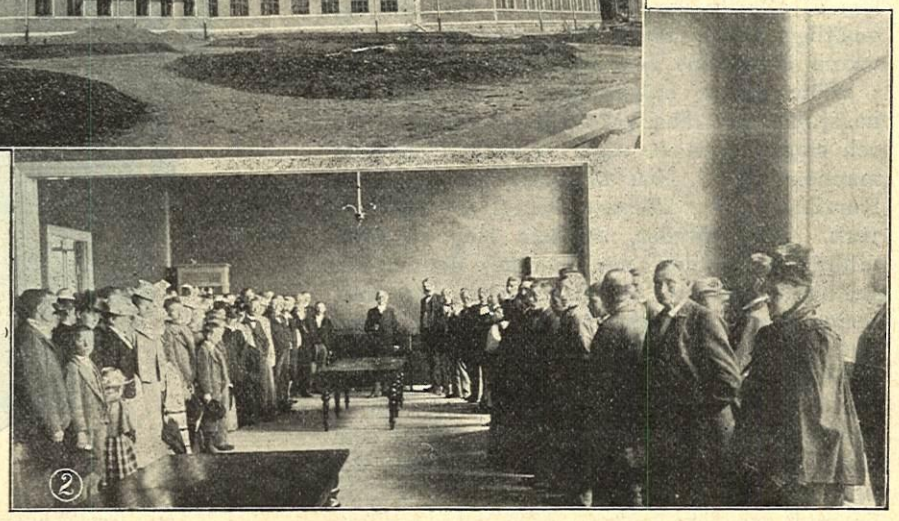

ÖSTERÅSEN, VÅRT NYASTE LUNGSOTSSANATORIUM. FOTO FÖR IDUN AF THERES KARLSTRÖM, SOLLEFTEÅ.

1. Sanatoriets yttre. 2. Riksmarskalken frih. von Essen förklarar sanatoriet öppnadt i närvaro af byggnadskommittén; förste hofmarskalken Printzsköld, generaldirektör Linroth, öfverläkaren d:r Warfvinge, arkitekten Carl Möller, bankofullmäktigen Olof Jonsson och sekreteraren frih R. Rudebeck samt landshöfding Ryding och öfrige inbjudne.

FRÅN GULDBRÖLLOPET PÅ TUREHOLM. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAFEN A. BLOMBERG.

1. TUREHOLMS SLOTT I FESTSKRUD. 2. GULDBRÖLLOPSPARET, ÖFVERHOFJÄGMÄSTAREN OCH GREFVINNAN ANKARCRONA, UNDER ÄREPORTEN VID UPPFARTSVÄGEN. 3. GULDBRÖLLOPSPARET FÖRESTÄLLER BARNBARNEN FÖR H. M:T KONUNGEN. 4. KRONPRINSPARET ANLÄNDER. 5. KRONPRINSESSAN HÄLSAR DE NÄRVARANDE DAMERNA. 6. DE UNGAS KANONVAKT. 7. HÖGTIDSGUDSTJÄNSTEN I PARKEN. 8. UTSTÄLLNINGEN AF GULDBRÖLLOPSGÅFVORNA. 9. FESTMIDDAGSBORDET I KUNGSSALEN. 10. KONUNGENS SALONG. 11. »PORSLINSKÖKET». 12. BIBLIOTEKET MED BIELKEPORTRÄTTEN.

Victor och Ebba Ankarcrona från Oscar och Sophie». Konungen hade dessutom förärat guldbruden det gyllene halssmycke, siradt med stora hvita pärlor, som synes i sitt etui längst fram. Kronprinsessans gåfva till grefvinnan bestod af en synnerligen smakfull bröstnål af guld med bruna blad och blommor. Öfverhofjägmästaren Ankarcrona hade förärat sin gemål en smakfull brosch i guld och emalj, prydd med pärlor och rubiner samt med Bielkeske vapnet och inskriptionen: »Tack för lyckliga 50 år». Från de högre hofämbetsmännen hade sändts en vacker silfverpokal med resp. gifvares vapen ingraverad på sidorna. Slottsstatens tjänstemän hade sändt en praktfull, textad adress, inbunden i hvitt kalfskinn med guldbröllopsparets sammanflätade initialer i guld på pärmen. Våra läsares skarpsynta ögon kunna helt visst urskilja de flesta af dessa vackra gåfvor på den lilla bilden.

En minnesskänk, som vi ej afbildat, då våra läsare ju redan känna slottets yttre, men hvilken helt visst icke utgjorde den för mottagarne minst kärkomna, bestod af en af artisten John Kindborg mästerligt utförd oljefärgstafla af Tureholm, infattad i en präktig gyllene ram, hvars inskrift: »*En gärd af kärlek och tacksamhet från barnen*» upplyste om den vackra gåfvans intima ursprung.

Medan emellertid Idun med sin kamera gästade Tureholms gamla gemak och salar, kunde vi icke underlåta att begagna tillfället taga åtminstone en eller annan bild äfven af de rika konstskatter, som rymmas inom dess murar. Då ryssarna 1719 brände och sköflade den svenska kusten, ödelades Trosatrakten och af det närbelägna Bielkeslottet Geddeholm finnas blott några ruiner kvar. Slottet återuppbyggdes emellertid snart efter mönstret af det nedbrända af änkegrefvinnan Ella Bielke, född Horn, och hennes son grefve Thure Bielke, under hvilkens tid godset fick sitt nuvarande namn.

Efter denna tid har allt samlats, som nu finnes förborgadt i Tureholms präktiga gemak. Särskildt var grefve Axel Bielke, f. 1800 och d. 1877, den siste af sin ätt som varit ägare till godset, en stor konstälskare och samlare.

Slottet med sina två fristående låga flyglar har ingen imponerande storlek. Den nedre våningen upptages hufvudsakligen af ekonomirum. Där finnas dock äfven bibliotek och det märkliga porslinsköket, en bland Tureholms största sevärdheter. Inredningen är som i vanliga kök från äldre tider med sin stora öppna spis samt rundt om på väggarna skåp och tallrikshyllor. Men dessa äro fyllda med gammalt, dyrbart ostindiskt porslin. Innanför köket finnes en lika märklig hvälfd mjölkkammare med hyllor längs väggarna, där praktfulla blåa och hvita bunkar af ostindiskt porslin hafva sin plats och där de tunna förhängena äro kantade med äkta brysselspetsar, gulnade och sköra af ålder, men ett minne af forna tiders lyx.

I biblioteket prydes hvarje skåpdörr af ett Bielkeporträtt, och förvaras där hvad som finnes kvar af den förr stora och dyrbara boksamlingen, ur hvilken staten enligt grefve Axel Bielkes testamente erhöll rätt taga till kongl. biblioteket och riksarkivet, hvad för nämda institutioner ansågs vara af värde. I flere skåp förvaras en dyrbar samling af jaktgevär från olika tider.

I trappuppgången till den stora våningen ser man i nischer några stora urnor prydda med Bielkeska och Hornska vapnen. En urna är hopsatt af bitar, hittade efter 1719 års brand, och äro de öfriga gjorda efter denna. Från en med jaktattiraljer prydd entré kommer man in i Kungssalen, med kungsporträtter i kroppstorlek från äldre tider och prydliga högkarmade stolar i 1600-talets stil rundt väggarna. I denna våning har man också godsherrens rum och till vänster ligga de rum, som h. m. konungen bebodde under de dagar han nu gästade Tureholm.

Först kommer man in i ett förmak med magnifika gobeliner, som för öfrigt kläda väggarna i flere bland rummen. Nästa rum är sängkammaren med högst egendomliga gobeliner i lysande färger, där man ser scener från Indien med elefanter och gycklare. Den stora sängens tak och omhänge utgöras af tjock, magnifikt purpurfärgad sidenbrokad. Innanför sängkammaren är det kinesiska rummet, där tapeterna äro i kinesisk stil, och ser man där en mängd porslinsgubbar samt flere taflor sydda med silke på siden, allt förskrifvande sig från Kina. För öfrigt prydas väggarna i flere bland rummen med en mängd familjeporträtter. Antika porslinspjäser med olika mönster och form, till största delen kinesiska, ser man i hvarje rum.

Öfversta våningen upptages af en stor biljardsal och gästrum, där de på väf målade tapeterna äro i högst originella mönster. Äfven i denna våning förvaras en mängd vackra antika möbler och i ett rum Lennart Torstenssons fältvagn, ett stort tält med innertält af siden, som tillhört en grefve Bielke, samt några egendomligt målade anträd.

*

Många spalter skulle kunna fyllas med skildringar om det gamla Bielkegodset och märkliga saker, som förvaras inom Tureholms murar. Här hafva vi blott lämnat några korta meddelanden, i hopp att de kunna vara af intresse till följe af guldbröllopsfesten och den allmänna uppmärksamhet, som genom densamma riktats på det fagra herresätet.

I DEN SENASTE SERIEN AF STOCKHOLMS-NOTABILITETER

som — »genom Iduns kamera» — meddelades i n:r 30, begicks ett ofrivilligt misstag, i det kaptenen vid generalstaben Arwid Wester förväxlades med kongofararen och kaptenen af samma namn, en lättförklarlig och, efter hvad vi förnummit, ofta nog förekommande förvillelse. Äfven generalstabskapten Wester är emellertid, som bekant, en vidtberest man, och har nu på vår begäran om sig själf haft vänligheten lämna följande upplysningar, hvilka torde inflätas som rättmätig och lämplig text till den nämnda porträttbilden.

Han skrifver:

»Med anledning af Eder önskan får jag nämna:

att jag deltog såsom Aftonbladets krigskorrespondent och grekisk frivillig i fälttåget i Thessalien 1897;

att jag såsom svensk militärattaché bevistade spansk-amerikanska kriget och därunder medföljde general Shafters expedition till Cuba, samt fick tillfälle närvara vid striden vid El Caney och San Juan samt slaget vid Santiago;

att jag, utsänd af svenska regeringen såsom militärstipendiat, bevistade 1899—1900 års krig i Sydafrika, deltagande i operationerna kring Colesberg, Modderriver, Paardeburg, Bloemfontein, Glen, Sannahs Post, Loewkop, Brandfort, Kroonstadt, Vaalfloden, Johannesburg och Pretoria. Den 23 februari sårades jag, deltagande i kavallerianfallet vid Kuilfontein, af en granatskärfva i benet;

att jag vid hemkomsten från sistnämda fälttåg tilldelades svensk guldmedalj för tapperhet i fält af h. maj:t konungen personligen;

att jag är kapten vid svenska generalstaben.

Då jag har den äran att genom trenne föreläsningstourneer genom Sverige vara väl känd af den svenska allmänheten, torde det utan tvifvel ligga i »Iduns» intresse att rätta det förargliga misstaget med den uppgift som lämnats jämsides mitt porträtt.

I största hast

högaktningsfullt

ARWID WESTER.

Ärade annonsörer!

På grund af upplagans betydliga stegring böra mindre annonser till Idun vara inlämnade senast lördagen före den vecka, i hvars nummer de äro afsedda att införas, annonser på en eller flere sidor ännu tidigare efter särskild öfverenskommelse.

Med utmärkt högaktning

IDUNS EXPEDITION.

»DÄR VAXLJUSEN BRINNA.» FÖR IDUN AF ELLEN FORSBERG.

PERSONER.

DEN DÖDAS MODER.
STUDENTEN.
EN NUNNA.

(Scenen föreställer en vindskammare, torftigt, men snyggt möblerad. Vid ena långväggen en stor sparlakanssäng, sådan som brukas i Frankrike. Midt på golfvet en likkista, i hvilken en ung flicka hvilar med ett krucifix i sina sammanknäppta händer och omgifven af kransar och blommor. Vid hufvudet och fötterna brinna vaxljus. För fönstret är spikadt ett lakan, blott genom springorna intränger dagsljuset. På en bönpall ligger en nunna, läsande på sitt radband och mumlande böner. Den dödas moder knäböjer vid foten af kistan. Det knackar, hon reser sig långsamt och går fram och öppnar. En ung man visar sig i dörren, står ett ögonblick tveksam. De begynna samtala halfhögt.)

DEN DÖDAS MODER.

Hvem söker ni, herre?

STUDENTEN.

Nanettes moder.

DEN DÖDAS MODER.

Det är jag, hvad vill ni mig?

STUDENTEN

(räcker fram en bukett rosor, som han håller i handen).

Jag vill lämna er dessa till Nanette.

DEN DÖDAS MODER

(tager emot blommorna).

Det är första gången jag ser er, unge herre, och jag vet ej, hvem ni är, men förmodligen var ni en vän till Nanette, eftersom ni kommer med blommor till hennes kista.

STUDENTEN.

Hennes vän kan jag knappast kalla mig, men i alla händelser var jag henne icke obekant.

DEN DÖDAS MODER.

Och hur visste ni, att min stackars dotter var död?

STUDENTEN.

Portvakten sade mig det. Jag misstänkte redan, att hon var sjuk, emedan jag ej sett henne på de sista dagarne. Och då jag nyss gick förbi ert hus, ville jag höra efter.

DEN DÖDAS MODER.

Det gick så hastigt, herre, så hastigt, att jag knappt kunnat fatta det. Men vill ni ej stiga på. Om ni kände min dotter, önskar ni kanske se henne som död. Hon hvilar så vackert, man kunde nästan säga, att hon är vackrare än i lifvet *(för honom fram emot kistan, de stå en stund och betrakta den döda under tystnad)*. Ser ni, hur hon småler och hur mjukt hennes hår faller kring ansiktet.

STUDENTEN.

Hon tyckes sofva.

DEN DÖDAS MODER.

Riktigt lugnt och godt, inte sant. Stackars Nanette, det var ej alltid hon såg så lycklig ut. På sista tiden hade hon stundom något trött och jäktadt hos sig, som jag ej kände igen. Ofta grät hon också. Säg mig, hur kom det sig, att ni kände henne?

STUDENTEN.

Våra vägar lågo åt samma håll och ibland, när hon kom från sitt arbete om kvällarna, följde jag henne hem.

DEN DÖDAS MODER.

Det var snällt af er, unge herre, riktigt snällt, det har hon aldrig berättat mig. Här i Paris är det farligt för en ung flicka att gå så ensam och utan skydd på gatorna. Hon var mitt enda barn, och det var en stor sorg för mig att mista henne, och ändå säger jag mig själf, att det är lugnare se henne ligga där, än veta henne utkastad i den stora staden. Ingen vet, hur sådant kan sluta *(gråter)*. Min lilla Nanette. Bed för henne, herre, bed!

STUDENTEN.

Jag har glömt bort att bedja, låt mig blott få betrakta henne.

DEN DÖDAS MODER.

Ser ni, hon var en bra flicka, Nanette, bara för vek och ömtålig för det lif, till hvilket hon var född. Inte hade hon samma smak för flärd och nöjen som många af hennes jämnåriga, men frestelserna äro mångahanda. Jag var ofta så orolig för henne, så orolig.

STUDENTEN.

Hvad fruktade ni väl?

DEN DÖDAS MODER.

Ack herre, känner ni inte världen och människorna? Det är sällan någon blir bättre, om inte sämre med åren *(betraktar honom)*. Ni ser så god ut, ni ville säkert ingenting ondt.

STUDENTEN.

Säg ej så, vi äro alla onda.

DEN DÖDAS MODER.

Ja, däri har ni rätt, vår natur är sådan, men jag tror på de unga, deras hjärtan ha ännu inte hunnit hårdna i kampen. Hur godt är ej ett litet barn! Här skall ni, se hvad jag lagt med i kistan, en kolt och ett par små sockor, som hon bar som liten, och en lock af hennes hår från den tiden, då hon ännu ej kunde gå *(söker i kistan och räcker honom hårlocken)*. Se, hur ljus den är, alldeles som silfver.

STUDENTEN *(tar den i sin hand)*.

Ja, alldeles som silfver.

DEN DÖDAS MODER.

Det är, som hade jag lagt med något af hennes oskyldiga barndom att följa henne dit hon nu går. Jag tänker mig, att det skall skydda henne i skärselden.

STUDENTEN.

Ni tror då, att hon kommer dit?

DEN DÖDAS MODER.

Åhja, helt säkert, ty, som ni nyss sade, alla äro vi onda och hvad vet jag, för mig hade hon kanske redan många hemligheter. Det var ett namn, som hon ofta ropade under sin sjukdom, ett namn på någon, som jag ej kände.

STUDENTEN *(afbrytande)*.

Berätta mig om hennes sjukdom.

DEN DÖDAS MODER.

Det är ej mycket att säga. Hon hade varit borta en hel natt, det hände stundom, att hon var ute på dans och dylikt, och det kunde jag ej hindra, men den gången sade hon mig, att hon gick för att vårda en sjuk väninna, och på morgonen kom hon hem blek och skakande af köld i en tunn liten schal. Och hostade så *(gör ett uppehåll i sin berättelse)*; efter tre dagar var det slut.

STUDENTEN.

Led hon mycket?

DEN DÖDAS MODER.

Hon hade svåra plågor och var mest utan sans *(ser forskande på honom)*. Höll ni henne kär, herre, ni blef så blek?

STUDENTEN.

Nej, jag håller ingen kär.

DEN DÖDAS MODER.

Hvarför, säg mig det?

STUDENTEN.

Därför att jag är en människa, som blott håller af mig själf.

DEN DÖDAS MODER.

Ni anklagar er själf med orätt, det ser jag på edra ögon, de kunna ej ljuga *(står tyst en stund)*. Hvar vill ni, att jag lägger blommorna?

STUDENTEN.

Lägg dem vid hennes bröst.

DEN DÖDAS MODER.

Ja, ty de äro vackra och fina, vackrare än alla de andra. Men säg mig, hvarför är det en röd ros bland de hvita?

STUDENTEN.

Den betyder en blodsdroppe.

DEN DÖDAS MODER.

En blodsdroppe?

STUDENTEN.

Som droppat från hennes hjärta.

DEN DÖDAS MODER *(uppskakad)*.

Hvad menar ni med sådana ord?

STUDENTEN.

Att jag mördat henne.

(Nunnan upphör ett ögonblick med sitt mummel, fortsätter strax därpå som förut.)

DEN DÖDAS MODER.

Det är omöjligt, doktorn sade, att det var en svår förkylning.

STUDENTEN.

Tror ni då ej, att man kan mörda på många sätt?

DEN DÖDAS MODER.

Nej, nej, ni får inte tala så, det kan ej vara sant.

STUDENTEN.

Jo, nu talar jag sanning, fastän jag ljugit många gånger förut.

DEN DÖDAS MODER.

Förklara allt.

STUDENTEN.

Jag sade er, att jag ej hade rätt kalla mig hennes vän. Och ändå stod jag hennes hjärta nära. Men jag lekte med hennes kärlek och kom henne att lida.

DEN DÖDAS MODER.

Hon älskade er?

STUDENTEN.

Fråga henne själf.

DEN DÖDAS MODER.

De döda kunna ej tala.

STUDENTEN.

Hon ligger blek och kall, är det ej svaret? Den kvällen, innan hon blef sjuk, hade jag lofvat att möta henne, men gick i stället ut med kamrater, hon väntade mig förgäfves.

DEN DÖDAS MODER.

Irrade kanske ensam omkring på gatorna.

HYLIN'S
Lanolin-Glycerin-Tvål
i stänger.
Mild och välgörande för huden.
Hylin & C:os F. A. B.
Stockholm.

STUDENTEN.

Förtviflad och utfrusen. Ni förstår nu, att jag bedragit och dödat henne, jag ville, att ni skulle veta det.

DEN DÖDAS MODER.

Detta har ni på ert samvete.

STUDENTEN.

Vi unga män hafva mycket på våra samveten.

DEN DÖDAS MODER.

Ehuru jag nog vet, att unga flickor ej berätta allt för sina mödrar, trodde jag dock, att min dotter var oskyldig och ren, *(ångestfullt)* kanske var det ej så?

STUDENTEN *(undvikande)*.

Jag har sagt er allt hvad jag kan säga.

DEN DÖDAS MODER *(för sig själf)*.

Hon var så liten och fin, hennes leende så ljust, hennes ögon liknade stjärnor. Sådant lockar de unga männen. Hvarför gömde jag henne ej undan? *(Vänder sig till honom.)* Hvarför tog ni henne ifrån mig? *(Står tyst.)* Måtte Gud förlåta er!

STUDENTEN.

Säg hellre, att han måtte straffa mig, om han funnes. Ni gör rätt i att anklaga mig.

DEN DÖDAS MODER *(med mildhet)*.

Nej, inga hårda ord skola störa hennes sömn. Där vaxljusen brinna, skall det vara tyst. Fall ned och bed!

STUDENTEN.

Jag har sagt er, att jag ej kan bedja. Jag tror ej på Gud.

DEN DÖDAS MODER.

Bed då till henne själf.

STUDENTEN.

Skall hon väl höra mig?

DEN DÖDAS MODER.

Måhända är hon oss närmare än vi tro.

STUDENTEN

(står tyst en stund som sökte han förgäfves efter ord. Hviskande).

Lilla Nanette, du vet, att jag höll af dig trots allt.

DEN DÖDAS MODER

(går fram till kistan och bryter en hvit ros ur buketten, som hon lagt vid den dödas bröst, räcker honom den).

Ni sade, att den röda rosen betydde blod, då betyder den hvita förlåtelse. Tag den, det är Nanette, som gifver er den genom mig!

(Studenten tager dröjande emot rosen, för den till sina läppar, faller sedan på knä vid kistan och gömmer ansiktet i händerna. Allt är tyst, blott nunnans mummel höres.)

Köp svart Siden!

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från **90** öre till **13** kronor pr meter.

Specialitet: **Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoaletten,** äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna **tullfritt** och **franko** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern (Schweiz.)
Siden-Export.

En utmärkt Fläcktvål
är
Henrik Gahns Gall Tvål.

Använd på sätt tvålomslaget närmare angifver, borttager den alla lags fläckar ur såväl **siden-** som **ylle-** och **bomullstyger,** utan att på något sätt skada tyget.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 11—17 AUG. 1901.

Söndag: Kräftsoppa; rostbiff med lök och potatis; kronärtskockor med rördt smör; jordgubbar med frusen grädde.

Måndag: Stekt fläsk med stufvade bondbönor; filmjölk.

Tisdag: Kall rostbiff med grönsalader; hallon och grädde.

Onsdag: Vegetariansk blomkålspuré; braxen med vin.

Torsdag: Pannbiff med stekt potatis; äppelsoppa.

Fredag: Kalfkotletter med ärter; vinkallskål.

Lördag: Kalfbuljong; kabeljopudding.

RECEPT:

Kräftsoppa (f. 6 pers.). Vatten, 2 näfvar grott salt, 40 medelstora kräftor, 1 hg smör, 2 franska bröd, 2—2 1/2 lit. fisk- eller köttbuljong.

Beredning: Kräftorna läggas i kokande, saltadt vatten och få koka 15—20 min., hvarefter de upptagas med hålslef och få afrinna. Stjärtar och klor urrensas och skalen stötas med smöret. Skalen läggas i en kastrull tillika med bröden, den kokande buljongen (helst fiskbuljong) tillsättes, och soppan får på sakta eld småkoka omkr. 1 tim. Soppan passeras därefter, kräftstjärtarne iläggas, och soppan serveras mycket varm. Behöfver soppan färgas, bör detta ske med kräftsmör och ej med karmin.

Stufvade bondbönor (f. 6 pers.). 1 lit. spritade bönor, 2 morötter, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 3 kkpr. mjölk, salt, socker, 2 msk. hackad persilja.

Beredning: Bönorna spritas, och grodden borttages. De nedläggas i kokande, saltadt vatten, och då de äro kokta, iläggas de sköljda, skrapade och i tunna skifvor skurna morötterna. Då allt är kokt, uppslås det i durkslag att afrinna. Smör och mjöl sammanfräses, 2 kkpr. af bönspadet samt mjölken påspädes och afredningen får koka 10 min. Bönor och morötter iläggas, den hackade persiljan tillsättes och stufningen afsmakas.

Vegetariansk blomkålspuré (f. 6 pers.). 1 stort blomkålshufvud, 1 purjolök, 1 bit rotselleri, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. smör, 2 msk. mjöl, 1/2 lit. god mjölk, salt och socker.

Beredning: Den sönderdelade och ansade blomkålen, purjolöken och selleriet kokas i vattnet med litet salt, tills dess blomkålen är mjuk nog att passera. Smöret och mjölet fräsas i en panna, den passerade purén jämte mjölken tillsättes och får koka omkr. 15 min. Purén afsmakas, och 1/2 tsk smör tillsättes kallt i soppskålen.

Braxen med vin (f. 6 pers.). 1 3/4 kgr. braxen, 1 hg. smör, 1 kkp. stötta skorpor, 4 dcl. franskt vin, 1 msk. salt, 2 tsk. socker, 2 äggulor.

Beredning: Fisken fjällas, urtages, sköljes väl och torkas. Smöret fräses i en fiskkittel utan sil, fiskben nedläggas däri, beströs med de stötta skorporna, salt och socker tillsättes, vinet påspädes, och fisken får sakta koka på svag eld. Då fisken är färdig upplägges den, såsen silas och afredes med äggulorna.

Göteborgs Kex & Biscuits
Nyheter!
York Cacos, Chalet
rekommenderas.

Pannbiff (f. 6 pers.). 1 kgr. benfritt oxkött, 1 portug. lök, salt, hv.-peppar, 3 msk. smör.

Beredning: Köttet skäres i tärningar och drifves tre gånger genom köttkvarn Af färsen formas tunna, runda biffar, som beströs med peppar och salt. De öfverhackas lätt med knif, och kanterna jämnas väl, så att de i stekningen bibehålla sin form. Smöret brynes i en rykande het stekpanna tillika med den skalade och i skifvor skurna löken. Löken upptages. Biffarne nedläggas i pannan och stekas 1 min. på hvarje sida. De uppläggas på varmt fat med löken i midten. Stekpannan urvispas med litet kokande buljong eller vatten, som slås öfver biffarne.

Kabeljopudding: (f. 6 pers.). 1/2 kgr. okokt kabeljo eller 1/2 lit. kokt hackad fisk, 2 kkpr. risgryn, 1 1/2 lit. mjölk, 2 ägg, 3 msk. smör, 1/2 tsk. hv.-peppar, (salt) 1—2 tsk. socker.

Till formen: 1/2 msk. smör, 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Fisken vattenlägges dagen innan den skall användas. Den kokas, får kallna, befrias från alla ben och finhackas. Grynen sköljas, sättas på elden i kallt vatten och när detta kokar, tillsättes mjölken. Grynen få nästan färdigkoka, smöret iröres, och gröten slås upp att kallna. En form smörjes och beströs med stötta skorpor. I den kalla gröten nedröras kryddorna, den hackade fisken samt de uppvispade äggen. Massan hälles därpå i formen, beströs med stötta skorpor och krusas nätt. Puddingen insättes i god ugnsvärme att grädda under 1 timmes tid. Den serveras med skiradt smör.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

EN KONTORIST. Tvätta hvarje kväll med en lösning af 5 gram carbolsyra, 50 gram eau de cologne och 200 gram destilleradt vatten samt ett par kvällar i veckan äfven med hett (50°) vatten.

FÖRTVIFLAD 24. 1) Ej omöjligt, men föga troligt. 2) Ovisst. 3) Femte eller sjätte. 4) Nej, naturligtvis icke, om hafvandeskap föreligger.

MODER. Ni kan tillskrifva Julius Kamke under adress Stockholm.

HENRIKA. 1) Se svar till Landtflicka. 3) i n:r 8. 2) Två månader åt gången 2—3 gånger om året.

AMALIA. Som ni torde inse, kan dylikt ej besvaras utan närmare undersökning. Han bör personligen skötas af specialist (»öronläkare»). D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 500. Studentska som under hösten 1901 ämnar studera engelska vid ett engelskt universitet ber om ett råd. Hvilket universitet lämpar sig bäst för utländingar? Hvilka äro de ungefärliga lefnadsomkostnaderna?

Studentska 1901.

N:r 501. Finnes något medel mot långvarig snufva som hotar att blifva kronisk?

C. I.

N:r 502. Härmed göres en vänlig förfrågan. huruvida icke den dam som i n:r 21 af Idun detta år undertecknat frågan n:r 256 därstädes med Mary Anne skulle vilja välja en annan pseudonym för blifvande frågor och svar i Idun emedan den flere gånger för samma ändamål begagnats af undertecknad. Och förmodar jag att en slik vänlig förfrågan biffadt och hederligt folk emellan icke skall kunna upptagas illa.

»The original» Mary Anne.

N:r 503. Finnas några postkort eller andra billiga illustrationer med motiv öfver folkdanser däri de dansande uppträda i nationaldräkt? Finnas likaledes några teckningar eller andra belysande illustrationer öfver Gluntarne tonsättaren Otto Lindblads lif tilldragelser eller platser särskildt betecknande för hans verksamhet som musiker? I så fall: hvart skall man vända sig för erhålla eller få låna det omskrifna?

Föreläsare.

N:r 504. Vore tacksam få upplysning på huru man vid läderplastiksarbeten lättast skall få lädret upphöjdt? Begagnar modellervax, men det är en riktig kraftansträngning att forma lädret efter underlagda mönstret.

Agga.

N:r 505. Undertecknad som äger en byst af hvit florentinsk alabaster hvilken blifvit smutsig af damm o. d. frågar om någon ville meddela ett sätt att rengöra sådana föremål.

Ille.

N:r 506. Vill någon hjälpa att bilägga en tvist? Tvisten består däri att husmodern förfäktar den åsikten att en gurka skall skäras från ändan till toppen ei tvärtom ty då blir den besk. Husfadern anser dock detta för skrock påstående att en besk gurka är besk sak samma från hvilket håll man börjar skära den. Hvem har rätt? Om husmodern har rätt kan det förklaras hvarför?

Neutral.

N:r 507. Tänker i höst resa utrikes i och för konststudier. Vore mycket tacksam om följande frågor blefve be-

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan **72.**
Artificiella tänder. Plombering etc. Smärtförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10—3; Helgdagar 10—11. Allm. Tel. 4873.

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12. Allm. Telefon 5848.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
Adr. under sommaren: **Furusund** och **Norrtelje.** Rikstelefon.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m.
Plomb. och **insättning af artificiella tänder.**

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik
motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor **O. Wide,** Stockholm.

I Sjukgymnastik och Massage
börjar ny lärokurs den 1 nästk. okt.
Professor G. A. Unman,
Stockholm, *Biblioteksgatan 11.*

MIN nästa (ettåriga) **kurs för damer i massage och sjukgymnastik** börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltsjöbaden. **D:r Emil Kleen.**

Kurs i
Sjukgymnastik och Massage
gifves af medicine kandidat **A. Kjellberg,** legit. sjukgymnast. Prospekt på begäran Adress Stockholm, Mästersamuelsgatan 64 Allm. tel. 667. (S.T.A. 87955)

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är **2-årig** med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flätor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med **'Hår'**. Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

Gratis och franco
erhålles ny rikt illustrerad priskurant för 1901 från
C. J. JOHANSSONS Musik-Instrumenthandel,
22 Österlånggatan **22.**
STOCKHOLM.

Använd vid
Lackning af buteljer
Monténs Vaxlack
Finnes hos hrr specerihandlande.

Brages räntor fördelaktiga.
Brages Lif Ingen förvaltningsafgift.
BRAGES, Hufvudkontor **12 Kungsträdgårdsg.** Stockholm.

Balberg Sanatorium,
Gudbrandsdalen, Norge.
Ovanligt vackert läge, utmärkt luft, billiga priser, kristlig ande.
Prospekt i Fosterlandsstiftelsens boklåda och Missionsbokhandeln, Drottninggatan. Anmälningar sändas till Sanatoriet Faberg, St. Norge.

C. H. BILLBERGS, Göteborg,
— Kongl Hofleverantör —
mångfaldigt in- och utrikes prisbelönta
FLYGLAR och PIANINOS
rekommenderas.
Filial: **Stockholm, Biblioteksgatan 12.** **Begär priskurant!**
— Goda afbetalningsvilkor. —
Äldre instrument tagas i byte.
Respektabla ombud antagas å alla platser.

Grosshandels-Societetens i Stockholm Handelsskola
Frans Schartaus Praktiska Handelsinstitut
(Af Staten understödd högre handelsskola)
börjar sitt 37:de läsår d. 1 Sept och omfattar:
A. 2-årig kurs för elever med betyg från 5:te real eller motsvarande;
B. 1-årig kurs för elever med betyg från öfre 6:te l. nedre 7:de real eller motsv.:
C. 1-årig kurs för **studenter** (från real l. B-linjen) eller motsvarande;
Äfven **kvinnliga elever** med motsvarande kunskaper mottagas. För några medellösa elever kan **afgiften nedsättas.** Upplysningar lämnas och anmälningar mottagas af rektor **D:r Å. Munthe.** Adress Fjällgatan 23 A. träffas personligen Tisdagar, 11—1, **A. T. 3837, R. T. 5680,** (andra dagar under sommaren **R. T.** Ljusterö Svartsö 4).
Redogörelse för Institutet sändes på begäran, och kan äfven fås i Samson & Wallins Bokhandel.

Seminarieafdelningen
vid
Anna Sandströms skola,
i A Karlavägen 1 A, Stockholm,
börjar sin hösttermin **tisdagen den 10 september** kl. 11 f. m.
Seminariekursen, som för dem, hvilka önska lärarinnebetyg, är tvåårig, afser i främsta rummet att såväl teoretiskt som praktiskt utbilda **fackläraringar** i humanistiska ämnen, men vill äfven bereda tillfälle för andra unga kvinnor att förkofra sig i särskilda ämnen Praktisk undervisning i främmande språk. Prospekt och årsredogörelse lämnas på begäran. Anmälningar mottagas skriftligt under skolans adress.
I samband med seminariet upprättas i höst en öfningsklass, motsvarande första klassen af elementarskolan. Terminsafgiften för denna utgör **hälften** af den vanliga. Anmälningar mottagas efter den 15 aug. tisd. och fred. kl. 1—2 i skolans lokal.

Eva Hellmans Hushållsskola,
Drottninggatan 68, Stockholm. Skolan grundad 1886.
rekommenderar sig fortfarande till dem, som grundligt och praktiskt önska lära matlagning, såväl finare som enklare, inläggningar, bakning samt efterrätter m. m.
OBS.! För att i möjligaste mån kunna ernå bästa resultat mottages blott ett begränsadt antal elever. Kurserna, hvilka pågå året om, lämpas såvidt möjligt är efter elevens önskan. Alla upplysningar lämnas beredvilligast genom föreståndarinnan fröken EVA HELLMAN.

Solida, billiga, stilfulla **Möbler** Illustrerad katalog mot enkelt porto
i ek, valnöt och furu, från de enklaste till de mest eleganta. Stor tillverkning af
Divaner ..... fr. 42 kr.
Chäslonger ..... » 22 »
Resårmadrasser ..... » 15 »
Chäslongsängar ..... » 20 »
Järnsängar och **Sängkläder**
i stort urval
fraktfritt å alla platser inom Sverige.
C. R. Danielssons verkstäder
LILJEHOLMEN.
Rikstel. 4439. Allm. tel. Liljeh. 49.

Temperatorn.
Inga vanliga och oändamålsenliga isskåp mer!
Temperatorn förvarar matvaror länge och väl, häller vid behof **flera grader kallt.**
Aktiebol. Temperator,
18 Brunkebergstorg. Kl. 10—3.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgifvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & C:o,
Stockholm, *32 Regeringsgatan.*

Passa på att förtjäna minst 30 kr. om dagen.
Driftiga och ordentliga rese- och platsagenter, hvilka äro vana att sälja till privat personer, så väl på landet som i städerna antagas genast mot hög provision, för en första klassens manufakturfirma.
Svar till »**Garanti 30 kronor om dagen**», Sv. Telegramb. Annonsafd., Stockholm.

TANGENS NYHETER
Syrnästa Ogräsdödande
Kryddstarka Gardiner
Guldmedalj Malmö 1896 Stockholm 1897 Bergen 1898
SVENSKT FABRIKAT

svarade. Hvar i Berlin, Dresden, München, Florens, Venedig och Rom kan en flicka få billigt, men snyggt logis och hvar finna ett dylikt matställe? Finnes det någon bra resehandbok på svenska ,hvari jag kan få besked om hvar alla muséer och andra sevärdheter äro belägna? Bör jag taga hela min reskassa med mig eller kan jag under min resa utan några svårigheter utbekomma rekommenderade bref?

B—a.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas liftigt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en upp muntran att vid dess slut utdela tre pris, hvartdera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 208. Till stärkande af ett svagt bröst bidrager mycket en låg hufvudgärd och fasta madrasser i sängen. För vidgande af ett platt bröst och stärkande af svaga lungor rekommenderas långsamt ökade lungrörelser eller djupandningar, hvilka utföras på det sättet, att man ofta, djupt, långsamt, men med styrka, drager andan och utvidgar bröstet; dagligen böra fjärdedels och halfva timmar ägnas åt detta hjälpmedel samt rörelse i fria luften.

Mot blodhostning är nyttigt att förtära ymnigt med kallt vatten, blandadt med mjölk eller slemmiga drycker; äfvenledes har man funnit nyutpressad lin- eller mandelolja, hvaraf en tesked tages hvar tredje timme, vara välgörande.

Welleda.

— Till svar å »Lisas» fråga vill jag meddela, att jag för 10 år sedan led af klent bröst med blodhosta, men blef bättre af att under sommaren vistas å Lyckorna, Ljungskile, samt att under 2 år dricka hampfrövälling (ej Maltose Cannabis). Tillredningen af denna känner »Lisa» nog till. Skulle så ej vara förhållandet, är jag villig att lämna vidare upplysningar direkt i bref till »Lisa», om adress meddelas i Idun. Bör nämna, att min lunga ej var mycket skadad, men att jag sett nämnda kurs välgörande inverkan på en särdeles klen person.

Dag.

N:r 215. Följande torde lämpa sig för ändamålet: Kamomill (Matricaria camomilla), Fläder (Sambucus nigra), Lind (Tilia europea) för blommornas skull, dessa aftagas vid afplockningen med hela blomkvastarne; Malört (Artemisia absinthium), Millefolium (Achillæa millefolium), Kummin (Carum Carvi), Anis (Pimpinella Anisum), Fenkol (Foeniculum vulgare), Hampa (Canabis sativa), Humle (Humulus lupulus), Lin (Linum usitatissimum), hvaraf fröna samlas, Rabarber (Radix rhei), Senap (Sinapis), Solrosor (Helianthus); åtskilliga vildt växande örter och blommor äro äfven användbara: renfana (Tanacetum camomilla), ringblomman (Arnica montana), vattenklöfverblad (Menyantes trifoliata) o. s. v. Hvita klöfverblommor användas ock, samt bark af följande: brakvedsbusken, ek m. fl. Bär af svarta vinbärsbusken, blåbärsbusken och enen.

Skaffa er n:r 25 af »Allmännyttigt handbibliotek» (Sveriges läkedomsväxter), pris 75 öre.

Olga.

N:r 219. Man träffar vanligast två former mask hos barn, nämligen de egentliga barnmaskarna eller springmaskarna och spolmaskarna. De första äro små, hvita maskar af mindre än en half tums längd, spolmaskarna äro mycket större, 4—12 tum långa. Lider den lilla patienten af springmask, skall ett lavemang af en hvitlöksinfusion en à två gånger dagligen under ett par dagar gifva de bästa resultat. Sättet, hvarpå den tillagas är följande: en liten hvitlök skäres i små stycken och lägges i en kopp eller kruka, däröfver hälles en tekopp fullt kokande, skummad mjölk, den betäckes omsorgsfullt och skall stå en half timma på ett varmt ställe, därefter frånsilas det tunna och insprutas med en lavemangspruta. Ofta kan t. o. m. ett enda sådant lavemang vara tillräckligt. Under någon tid efter kuren är det nyttigt att gifva barnet ett lavemang af kallt vatten hvarje afton; dessa maskar äro nämligen mycket ömtåliga för köld, och de möjligen kvarblifna skola då aflägsnas. Spolmaskarna, som uppehålla sig högre upp i tarmkanalen, måste angripas med invärtes medel. Af sådana kunna tillrådas de maskkakor, som erhållas utan recept på apoteket, och hvaraf nyttjas 1—2 morgon och afton i fyra dagar, därefter en docis recinolja. En vanlig huskur är det s. k. maskfröet: blommorna af åtskilliga malörtarter; det har en smak, som i allmänhet är för barnen mycket vidrig, och gifves därför blandadt med sirup eller honung. Likasom efter maskkakor måste äfven nu gifvas ett afförande medel, ty de anförda sakerna bedöfva blott maskarna, men döda dem icke. Förutom de nämnda, kunna vi träffa icke mindre än sex andra slags inhyses maskar hos barn, men kuren är i dessa fall mera ingripande, och därför tillrådes icke att försöka fördrifva dessa på egen hand.

Tordis U—a.

— Af prof. Ad. Kjellberg, känd barnläkare nu afliden, erhöll jag följande medel mot små hvit mask: En desertsked kvasia, hvarpå slås ett kvarter kokande vatten, får stå c:a 10 timmar att draga. Silas väl och gifves barnet i lavemang morgon och afton i 3 månaders tid, allra minst. Om kvällen ställes det att draga till morgonen, om morgonen till kvällen. Mitt barn blef efter detta fullständigt botadt.

Gammal moder.

N:r 222. För vinnande af fullt tillförlitliga upplysningar och lämpliga råd uppmanas »Vetgirig» att hänvända sig till det förträffliga Fredrika-Bremer-Förbundet. Likaså kan ni begära prospekt och upplysningar ang. inträdesfordringar m. m. från Stockholms folkskollärarinneseminarium, adress Björngårdsgatan å Södermalm.

Olga.

N:r 225. Till hvilken frimurarebröder som helst i hela världen. Kostnaderna, medlemsafgifter m. m. äro ej att kalla höga.

Olga.

N:r 233. Om ert hår blifvit förstördt af färgad pomada, kan nog aldrig dess naturliga färg återställas. Var glad, att det ej blifvit grönt, ty så har jag sett en person fått umgälla sin godtrogenhet vid val af hårfärgningspomada.

Olga.

N:r 236. Champignoner kunna odlas utan nämnvärda kostnader. Har ni trädgård och i denna gurklister, sättes mycelium i kanterna af dessa. Äfven i lådor kunna champignoner odlas, men bäst i ett stall eller annat rum, där en temperatur af 15—18 grader kan hållas. Lådorna fyllas med varmt hästströ, som packas väl, ungefär en fjärdedels meter högt, hvarefter lådan täckes med ett lock. Efter några dagar, då strået bör hålla en temperatur af 20 à 25 grader, pålägges färskt mycelium ungefär 7 cm. högt, och så tätt, att det täcker strået. När, efter en veckas tid, myceliet begynner förgrena sig, täckes det hela, 5 à 7 cm., med lös och lätt jord, locket pålägges dock ej nu. Skulle jorden bli mycket torr, böra spritningar företagas. Temperaturen får ej gå ned under 15 grader. Efter 4 à 5 veckor kunna vanligen champignoner skördas. Försöket lönar sig.

Olga.

N:r 237. Ja, Eugeniahemmet.

Olga.

N:r 239. Ja, under maj månad, och säkert äfven första hälften af juni, träffar ni ifrågavarande person.

Olga.

N:r 240. Parkettgolf böra tvättas med svagt såpvatten. En gång hvarannan månad användes följande fernissa: 1 skålp. 15 ort gult vax och 9 skålp. 14 ort upplöst pottaska kokas öfver helt svag eld bortåt en timme, hvarefter 30 ort s. k. holländskt lim upplöses i vatten och tillsättes det öfriga, som får koka ytterligare 1/4 timme, då det lyftes af elden och 1 skålp. 15 ort gulocker tillägges och väl blandas, tills allt endast är ljumt. Då bestrykes golfvet med fernissan med tillhjälp af en bred, platt pensel, alltjämt i samma riktning. Bör strykas 2 gånger. Skulle så erfordras, kan golfvet efteråt afgnidas med en torr, rätt hård borste.

Olga.

N:r 246. Säker beskrifning på s. k. brända mandlar: 425 gram sötmandel och 425 gram socker läggas i 3 deciliter vatten, som först skall komma i så stark kokning, att det bubblar sig. När det kokat så länge, att det begynner knäcka i mandeln, är den färdig att tagas upp. I vattnet kan tillsättas några droppar karmin eller litet lakmusfärg.

Olga.

N:r 256. Därom kan ni säkerligen få besked af herr Albin Roosval, som utgifver tidskriften »Teatern».

Olga.

N:r 257. Nödvändiga artiklar för turistapoteket torde vara: Kemiskt ren bomull, ett stycke slitet linne, häfta och muschplåster, sax och pennknif, borsyra (upplöst), borsyrevaselin, antifebrinpulver, Thielemans droppar, Hoffmans droppar, cerat. Förvaras bäst i en liten necessaire med särskilda rum för flaskorna och de öfriga artiklarne.

Olga.

N:r 259. Sammetslif kunna lätt rengöras medels gnidning af gips. Efteråt borstas de noga med en klädesborste.

Olga.

N:r 264. Kända och välrenommerade massageinstitut i Stockholm äro: Professor Liedbecks, d:r Arfvidssons, d:r O. Wides m. fl. Skrif till någon af dessa och begär prospekt.

Olga.

N:r 272. Ni kan mycket väl lära er den ganska enkla konsten att färglägga fotografier, eller s. k. glasmålning, ty förmodligen menar ni sådan, och ej att måla på fotografier? Fotografien lägges först i vatten för att lösas från kartongen, då den härefter torkat på läskpapper, lägges den på en tallrik och öfvergjutes med transparentolja, upptages, sedan den är fullt genomskinlig, och fästes medelst vaxpasta, med afvigsidan utåt på glaset. Med spackelspaden får man pressa bort all öfverflödig pasta, så att inga luftblåsor uppstå. Därefter målas på fotografiens baksida. Luften eller bakgrunden målas vanligen på ett särskildt glas, som lägges bakom det första. Smak och färgsinne är allt som erfordras.

Olga.

N:r 274. Äpplemarmelad: 1) Hvita astra kaner, eller liknande lös frukt, skalas och urkärnas samt sönderskäras, hvarefter de läggas i kallt vatten och få sönderkoka till mos, som sedan passeras. Detta får därefter koka med socker — dubbla vikten socker mot fruktmos — öfver sakta eld, tills det blir alldeles klart. Då ett par droppar häraf på en porslinstallrik blir så fast, att det kan skäras med knif, är marmeladen färdig. Förvaras i glasburkar. 2) 10 skålpund äpplen, skalade och skurna i klyftor samt befriade från kärnor, kokas und r 2 timmars jämn omrörning med 5 skålpund socker (Meliss) och 1 stop sur lingonsaft. Både god och vacker.

Olga.

N:r 275. Man upplöser litet schellack , ren sprit, och häri doppas en linnelapp

Tänk på Edert bästa!
Köp vid behof Visitkort, Stämplar, Sigill, Korta varor m. m. hos
John Fröberg, Finspong.
Där erhållas de bäst och billigast.
Illustr. priskurant gratis, ej franko.

No 4711
Familje-Tvål
billig — varaktig.
Försäljes i 1/2-kilo-paket à kr. 1: 25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

Hernösands Ensk. Bank
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning — Kassafack
från 15 kronor för år.
Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatafdelningen.**

Bad Harzburg, **Soolbad- och luftkurort,** är Nordtysklands i landskapligt hänseende vackraste ort med ozonrik luft samt har 100 km. prom. Verksamma **salta bad** (i nyuppförda badhus) mot skrofler, närv- och fruntimmerssjukdomar. Medic. bad af alla slag, inhalatorium, **krodo** (bästa koksalt-) brunn, mot alla katarrhal. och sjukdomar i mat smältningsorganen. Svensk friskgymnastik. Bergs-källvatten-ledning. Järnvägs- och telefonförbindelse. Säsong till slutet af sept. Öfver Trelleborg—Sassnitz—Berlin c:a 16 timmar. Prospekt gratis genom das **Herzogl. Badekommissariat.**

Tag hvilken Stockholmstidning som hälst, ämför den med
Svenska Dagbladet
Välj sedan den bästa!

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
Allm. telef. 36 56. *Rikstel. 18.*
Prisbelönt i Lübeck 1895, Malmö 1896, Stockh. 1897.
Prisbelönt i Lübeck 1895, Malmö 1896, Stockh. 1897.

Privathotell,
20 Humlegårdsgat., 1 tr. upp.
Centralt läge. Komfortabelt. Moderata priser. SELMA BERG.

Igelströmska helpensionen
för flickor
vid Persberg
börjar sin 2:dra termin d. 10 Sept.
Undervisning meddelas i alla vanliga elementarskolämnen, 3 språk och musik jämte alla slags handarbeten, glödritning, träskärning och målning.
Läget friskt och synnerligen naturskönt i den lifliga bergslagen 1/2 mil från Filipstad. Pris inalles 50 kr. i månaden för vivre & undervisning. Vidare meddelar
(1277) Fru Anna J:son Igelström.

Fysiologiska skodon.
Skomakare C. NILSSON,
Drottningg. 100 — Stockholm

Lektyr.
Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till **Expeditionen af Idun, Stockholm,** erhålles inom Sverige **portofritt:**

Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: —
Idun 1899 (n:r 92 och julnumret slut)	3: —
Idun 1900 (utan julnummer)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1899 (12 n:r)	0: 75
Barngarderoben 1900 (10 n:r)	1: —
Kamraten 1894 (n:r 19 felas)	1: 25
Kamraten 1895 (n:r 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (n:r 18 felas)	1: 50
Kamraten 1898	2: —
Kamraten 1899	2: —
Kamraten 1900 (n:r 3 felas)	2: —

Bästa Syltsocker.
Tanto Bitkross
(Hushålls-Socker)
finnes till salu hos de flesta Herrar Specerihandlande i Stockholm och Landsorten.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF
(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
Innehållande c:a 1,650 st. skåpfack Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. S. T. A. 82410)

CARL F. KÄLLSTRÖM
JUVELERARE
4 ÖSTRA HAMNGATAN 4
MALMÖ
SPECIALITÉ: KONSTNÄRLIG CISELERING

Toilettpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkraf i paket à 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från **Bäckhammars Nya Aktiebolag,** adr. Värml. Björneborg.

EN 28 ÅRS FLICKA, som ämnar utbilda sig till konstnär, önskar finna ett hem i bildad familj. I utbyte kan, om så önskas, i hennes hem (prästgård i Dalarne) mottagas en medlem af familjen. Svar till »H. A.», Folkärna p. r.

Elever mottagas fortfarande i Örebro Väfskola.
NINA von ENGESTRÖM.

Aug. Hoffmann
Kungl. Hofleverantör.
Pianofabrik
18 Lästmakaregatan 18.
Obs. Instrumenter uthyras.

Vid Hårstorps Praktiska Arbets- och Hushållsskola
börjas ny kurs den 1 sept. Anmälningar göras hos
AUGUSTA JAKOBSON,
adr. Hårstorp, *Motala Verkstad.*

Örebro
Florence Wafers
(Ett-öres Rån)
— rekommenderas —
8

hvarmed sedan gnides, tills glansen återkommer. Efteråt gnides med sämskskinn.
Olga.

N:r 276. Fru Marie Andersen från Köpenhamn, som i flera repriser rest i Sverige och lämnat undervisning i konsttvätt, har i de flesta städer nederlag af den tvål hon därtill använder, »Sappone perfexione». Denna tvål upplöses enligt medföljande beskrifning i vatten, så att man får en fast såpsats, och häraf användes vid behof. Broderierna tvättas med denna tvål och halfvarmt vatten, sköljas därefter i kallt vatten med litet salt, så i ett annat vatten med tillsats af litet ättiksyra samt slutligen i bara vatten.
Olga.

N:r 325. Innan ni syr med garnet, bör ni blöta det i vatten, tillsatt med en matsked ättiksyra.
Olga.

N:r 327. Knifskaften tvättas i såpvatten och gnidas med en yllelapp och litet saltsyra. Finnes en stor ostkupa eller annan glaskupa, så lägg knifvarne med skaften ännu fuktiga härunder i ett soligt fönster. Dylika knifvar böra vid diskning behandlas med varsamhet, skaften få aldrig doppas i varmt vatten, och sedan knifvarne diskats, torkas de väl, hvarefter skaften gnidas med en mjuk lapp, hvilken fuktas helt litet med sprit. Sålunda behandlade, gulna skaften icke.
Olga.

N:r 331. Fröken Louise Salmonsson, Rømersgade 9, Köbenhavn.
Olga.

N:r 335. Konstväfnad läres utmärkt hos fru Tora Kulle i Lund. Kursen räcker omkr. 6 eller 8 veckor Allt efter elevens läraktighet. Väl hemma i konstväfnad bör man kunna försörja sig i stad hälst uppåt landet där konstväfnad är mindre vanlig.
Smålandsfru.

— Hos fröken Sigrid Palmgren i Norrköping kan ni allra bäst få lära er konstväfnad. En kurs på tre månader kostar 50 kronor. Att sedan försörja sig med konstväfnad går mycket bra om t. ex ni kan gifta er och få en man som betalar hyran telefon skatter och alla matpenningar. I annat fall afråder jag er från yrket.
Moster Emma.

— God undervisning i alla sorters konstväfnad jämte gobelinväfnad lämnas i Väfskolan Djeknegatan 34 Malmö af fröken Anna Pehrsson som är elev af Handarbetets Vänner i Stockholm. Kursen är 6 veckor och kostar 35 kronor (gobelin extra)
En f. d elev i konstväfnad

N:r 336. Hvit fernissa finnes att köpa i färgbodarna.

N:r 337. Prinsessan Snöhvit: Hvit kjol rynkad rundt kring midjan. Hvit skjorta med krage och ärmlinningar af ett 3 cm. bredt guldband. Ljusblått sammetslif af samma form som vanl. kullalif kantas med smala guldband. Ljusblå strumpor gula låga skor. Håret utslaget, prydes med en liten krona som kan förfärdigas af papp, öfverklädt med bladguld. Denna dräkt är mycket att rekommendera för ljusa unga damer.
Smålandsfru.

N:r 338. Ni skall väfva mattorna öfver 2 skaft. Varpa bården randig ljusgrå och svart. Bottnen varpas med tre färger en tråd mossgrön en rödbrun och en ljusbrun. Till inslag kan tagas svarta ylletrasor eller nöthårsgarn. Dessa mattor äro ganska vackra.
Moster Emma.

N:r 339. Försök att »taga saken kallt», känna er ogenerad och trankil låt icke andras öfverlägsenhet imponera allt för mycket på er. Med litet världsvana går snart er förlägenhet bort.
Karla Rönne.

— Försök att vid tillfället tänka på någon likgiltig sak eller att förjaga tanken på det som förorsakar förlägenheten så kommer ni ej att besväras af denna olägenhet.
Welleda.

N:r 340. Skillnaden är följande: Trolofning kallas en af en präst eller genom lysning stadfäst öfverenskommelse om äktenskap; förlofning kallas en dylik öfverenskommelse mellan ett par eller mellan giftomannen och fästmannen, hvilken öfverenskommelse äfven kan vara stadfäst af en präst, då fästmön gifvit sitt jaord.
Welleda.

N:r 342. Hos madame L Welluc, Neuilly sur Seine rue Peraouet 42 erhålles god inackordering.

— Ung norska kan få mycket god inackordering hos m:e Carré 10 Rue des Cuasuas, nära Triumfbågen. M:e C. som har en pension de famille, har i synnerhet haft skandinaviska pensionärer. I priset, som är mycket moderat, ingår

Stomatol-Tvål
beredd af de finaste oljor, är till följd af sin stora Stomatolhalt utan gensägelse den bästa i handeln förekommande tvålsort för hudens rationella vård. (B)

äfven lektioner 2 ggr i veckan. Som M:r C. ej tar många pensionärer åt gången ha dessa mera tillfälle att tala franska än då det i ett pensionat finnes en massa utländingar. Vänd er till M:e C. så erhåller ni prospekt samt närmare upplysningar. Priset är 175 i månaden och om man delar rum 150.
Sif.

N:r 344. Tryckplattorna eller stämplarne beställas å någon kemigrafisk atelier, t. ex. å Centraltryckeriet eller hos Justus Cederqvist i Sotckholm. Fotografierna lämnas ouppfodrade. Tryckningen kan verkställas å ett vanligt bok- eller accidenstryckeri.
Welleda.

N:r 346. Vänd er direkt till föreståndaren, pastor Lönegren.
Karla Rönne.

N:r 347 .En fågel som är född i fångenskap ,kan uppnå ungefär samma ålder i fångenskapen som under lifvet i frihet. Gul sand bör användas då denna ju gör samma tjänst som den hvita.
Welleda.

N:r 348. »En gammal behöfvande barnmorska »torde få upplysningar om saken hos kyrkoherden i den församling hon tillhör.
Welleda.

N:r 349. En utmärkt sådan är »Husmodern i stad och på land» af Mathilda Langlet. Som prenumerant på Idun har ni vid årets slut en präktig kokbok i dess köksalmanack och hjälpreda.
Karla Rönne.

— Sigrid Nordenfalks nyligen utkomna kokbok med titeln »Godt bord» är att rekommendera . Författarinnan behärskar med sällsynt talang kökets alla mysterier. — Ett annat berömdt arbete är Aurora Liwanders bok, »Kortfattad handbok i den nyare kokkonsten».
Welleda.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

Mitt *första* är en oumbärlig sak
I kojan och i konungens gemak,
Och far man ut på resor kring i världen,
Så får det troget följa med på färden.
Det delar upp mitt *andra* åt en hvar,
Från lifvets första till dess sista da'r.
Mitt *tredje* har i Floras rike fått
Bland sina syskon just ett styfbarns lott.
Hur viktig roll mitt första än må spela,
Det var ej kändt af någon i mitt *hela*.

L. M.

LOGOGRYF.

I månget hufvud har jag myror satt,
Och åstadkommit ganska många spratt.
På misstag varit rik — just med besked,
Men nu så smått jag kommit på rätt led.
Dock kanske först man efter något år,
Fullkomlig klarhet uti saken får.
Bokstäfver tretton finns uti mitt hela,
Låt oss nu plocka ut och dem fördela.

Hvad vi som längdmått nu använda får.
Det som just icke hvar och en förstår.
Hvad i ett muntert lag ju brukar tagas.
Hvad man får göra, när som kläder lagas.
Hvad som uti ett seldon finnas bör.
Hvad af den oförnöjde jämt man hör.
Hvad hvar och en i världen nog vill ha'.
Namn, som den fege passar mycket bra.
Hvad sägs den vara, som är glad och ung?
Visst början på en tid för skolbarn tung.
Hvad, som man icke säga kan om två.
Och ej om fyra, kan du väl förstå.
Hvad sägs åt den, som ej välkommen är.
Hvad du med dina ögon göra plär.
Hvad mamma sade till de små som skrika.
Hvad bjöds kring salen utaf jungfru Rika.
Hvad, som i kortspel brukar gälla mest,
Och hvad du finna kan uti arrest.
Ett kvinnonamn väl kändt från gamla tider.
Hvad hästen är, på hvilken ungherr'n rider.
Hvad lilla Ellen var till stora bror.
Hvad unga Selma gjorde åt sin mor.
Namn uppå en, som mod i bröstet hade
Hvad han ej alltid höll den sångar'n glade.
Hvad ökt med a man får om vintern göra.
Hvad ökt med a man lejonet får höra.
Men nu jag logogryfen sluta må,
Den var just ej så lätt att rimma på.

ELINE.

ARITMOREM.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 = anhängare af en sekt;
2. 3, 6, 4 = skaldjur;
2, 7, 6, 5 = namn;
1, 2, 5, 6, 8 = har att göra med vårt dagliga bröd;
2, 3, 6, 4, 5 = göra vissa husvärdar;
2, 3, 8 = en god bekantskap;
8, 7, 1, 5 = gör ofta brottslingen;
2, 7, 4, 5, 6 = finnes i lamporna;
2, 6, 5, 1 = leksak för brottsjöarne;
1, 3, 4, 5, 6 = del af människokroppen;
4, 3, 6, 8, 5 = ha plommonen;
4, 6, 3, 1 = gå på fyra ben — ibland på två;
2, 5, 1 = ett hål;
7, 4, 5, 6 = väldiga grönsaker.

ONKEL SET.

ORDFÖRÄNDRINGSGÅTA.

En rönn lagd i hagen.

Bokstäfverna i ofvanstående sats skola omkastas så, att man i stället erhåller ett kändt ordspråk.

ONKEL SET.

Specialité:
* * * Glas- och Porslinsserviser.
Profver & prisuppgifter på begäran.
Aktiebolaget
Brising & Fagerström,
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin.
24 Regeringsgatan 24
STOCKHOLM.

LEDIGA PLATSER.

TILL DEN GENOM FÖRRE innehafvarens afskedstagande ledigblifna befattningen såsom sysslоman vid fattighuset i Västervik äga kompetente sökande att före den 30 i denna månad till magistraten ingifva ansökningar jämte till vederhäftigheten styrkt borgen för de medel sysslomannen i och för tjänsten kan få omhänder intill ett belopp af 3,000 kronor.

Med tjänsten, som tillträdes den 1 nästa oktober och tillsättes med sex månaders ömsesidig rätt till uppsägning, äro förenade följande lönevillkor, nämligen kontant 1,200 kronor samt husrum, vedbrand, lyse och läkarevård. Västerviks rådhus den 2 augusti 1901. MAGISTRATEN.

ÄLDRE, pålitlig hushållsföreståndarinna till familj i Strängnäs kan få plats nu genast eller till hösten. Svar med fotografi till »F. A.» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

UNG, anspråkslös flicka, med bildning och ett angenämt sätt, erhåller plats som hushållerska hos ensam bättre ungherre om 28 år. Svar jämte fotografi till »Önskare af ett godt hem», p. r. Smedjebacken.

EN BÄTTRE FLICKA, kunnig i enklare matlagning och villig att biträda husmodern med inomhus göromål och barns vård, torde uppgifva anspråk och adress till »A. R.», p. r. Svedala.

FLICKA, anspråkslös, hushållsvan och förfaren i sömnad, erhåller genast plats å landet i västra Värmland. Svar med fotografi, uppgift om ålder, löneanspråk samt referenser sändas till »Anspråkslös», Åmot p. r.

FÖR en huslig, allvarlig bättre flicka, villig att gå frun tillhanda, finnes plats 1 instundande november. Adr. Stubbesgård, Skara. (1282)

EN barnkär flicka erhåller plats i bättre familj i Norrland för att sköta ett spädt barn. Svar åtföljdt af betyg och rekommendationer samt uppgift på lönepretentioner sändes under adress »Hem», p. r, Umeå.

EN PRAKTISK, duglig flicka, af god familj, som vill åtaga sig att utan tjänarinnas hjälp sköta hushållet för en familj bestående af 3 damer, får 24 oktober plats i större landsortsstad. Veduppbärning, skurning och tvätt ingå icke i hennes göromål. Eget rum. Lön 200 kr. Goda rekommendationer fordras. Svar, hälst med fotografi, sändes till »Plikttrogen 1901» under adress S. Gumælii Annonsbyrå Stockholm.

GODT om platser för guvernanter, hushållsbiträden samt barnfröknar att söka. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B. Etabl. 1887.

LÄRARINNA,

i familj boende i Södra Dalarne önskas för 3 st. barn, 7 à 10 år gamla. Hon bör äga kunskaper och förmåga att undervisa för inträde i Elementarläroverkets andra klass, någon underbyggnad i pianospelning samt allvarligt och godt sätt. Betyg jämte fotografi insändes till »Vesterbergslagen» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna. äfven i musik hälst barnkär önskas för två åtta-åringar i Stockholmstrakten. Inga nöjen, men fullt medlemskap i familjen. Lön 150 kronor, fri hitresa. Svar med fotografi till »September 1901» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 4400).

BARNKÄR,

allvarlig, ej för ung, frisk flicka med godt lynne, håg och fallenhet att umgås med barn (barnsköterska finnes), något hjälpa dem med läxor samt för öfrigt biträda husmodern såväl i hushållet som med förekommande handarbeten, kan få plats i stad i södra Sverige den 24 okt. om svar med goda rekommendationer i afskr. lönepretentioner m. m. per omgående insändas i bref märkt »D. S.» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

EN FLICKA, som kan åtaga sig att sköta post, telefon jämte biträda i affär, erhåller plats om svar med uppgift på löneanspråk samt fotografi insändes inom åtta dagar till »S. S.», Fårösund, Gotland.

EN ANSPRÅKSLÖS, frisk, snäll och glad bättre flicka, erhåller plats i Norrland hos äldre enkel familj, för att se till litet af hvarje, samt hjälpa till med skötseln af en liten dotterdotter. Svar med fotografi, referenser och löneanspråk sändes till »Anna-Stina», Gellivare p. r.

FÖR EN ANSPRÅKSLÖS, undervisningsvan och skicklig lärarinna, hälst som genomgått kungl. seminarium och som är villig att undervisa tvänne flickor om 15 och 12 år, finnes plats ledig till hösten å landet. Betyg och lönepretentioner torde sändas under adress fru Emma Lagergren, Sköllersta.

HUSHÅLLERSKA,

stadgad och pålitlig, samt kunnig i såväl enklare som finare matlagning, får förmånlig självständig plats den 24 okt. för ungkarlshushåll på landet, om betygsafskrifter, åldersuppgift och löneanspråk sändas till »Hösten 1901», Höfversby p. r.

KÖKSA, kunnig i matlagning erhåller förmånlig plats i mindre familj. Betyg, fotografi jämte löneanspråk torde insändas till Fru Hildegard Wisén, Sundsvall, adress till halfva aug. badgäst, Södertelje. Goda rekommendationer erfordras. (1220)

FÖR UNDERVISNINGSVAN lärarinna hälst, som genomgått seminarium finnes plats ledig i närheten af Stockholm för två elever. Fotografi o. rekom. torde snarast insändas till »Emmy», Märsta järnvägsstation. Lön 150 kr.

Köksföreståndarinna.

En »köksföreståndarinna» (hushållerska), kunnig i bokföring, matlagning och allt hvad till köket hör, kan erhålla anställning vid **Hessleby sanatorium.** Platsen tillträdes omkring den 15:de Augusti d. å. Goda vitsord fordras. Löneförmånerna äro 400 kr., rum, eldning, lyse och vivre. Ansökan, egenhändigt skrifven och ställd till Kongl. Sanatoriebyggnadskomitén, insändes snarast möjligt till undertecknad, adress Lund, Emil Wadstein, öfverläkare. (1259)

Kokerska.

En duglig kokerska kan erhålla anställning vid **Hessleby sanatorium.** Platsen tillträdes omkring den 15:de Aug. d. å. Löneförmånerna äro 200 kr., rum, eldning, lyse och vivre. Ansökan, ställd till Sanatoriebyggnadskomitén, insändes snarast möjligt till undertecknad, adress Lund, Emil Wadstein, öfverläkare (1260)

UNG bildad flicka af god familj, barnkär och med behagligt sätt, erhåller plats i mindre familj, bestående af medelålders herre och hans femåriga dotter, med uppgift att vårda och vägleda barnet samt öfva tillsyn öfver hemmet. Kunskap i »Kindergarten» önskvärd, men ej nödvändig. Ansökningar, åtföljda af utförliga uppgifter, rekommendationer, löneanspråk jämte fotografi, hvilket återsändes, torde ställas till: »Mindre familj» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 4348)

LÄRARINNA, enkel och anspråkslös, kompetent att undervisa inom de 3 lägsta klassernas vid elementarläroverk lärokurser samt i musik, önskas i början af september d. å. för 2 gossar och en flicka. Svar med betygsafskrifter och löneanspråk till »Kyrkoherdefamilj i Helsingland» sändes under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, Drottninggatan 2, 1 tr. (G. 109158)

LÄRARINNA, som genomgått elementarskola och småskoleseminarium, erhåller plats i skola. Svar till »Skola», Sundbyberg.

EN HUSHÅLLSFRÖKEN, ej för ung, van vid och kunnig uti ett landthushålls alla göromål såsom matlagning bakning. syltning, slakt, mottagning och utlämning af mjölk samt sömnad m. m., får plats den 24 nästk. oktober hos äldre änkefru, för hvilken hon äfven skall vara såsom sällskap. Betyg och referenser insändas före d. 15 aug. till »1901» adress Gamleby. Ingen anmäle sig, som ej förut innehaft plats på landet af nu ifrågavarande beskaffenhet och därom kan förete betyg.

SOM HUSFÖRESTÅNDARINNA för ett större hushåll på landet, önskas till hösten ett medelålders fruntimmer af god familj. Sökanden bör vara skicklig i finare matlagning, samt kunna leda tjänarna vid alla inom ett hus förekommande göromål. Ingen må besvära sig, som ej kan förete goda rekommendationer. Svar jämte fotografi och löneanspråk torde sändas märkt »P. S.» till Iduns exp. (1279)

FÖR EN i hushållsgöromål kunnig, bildad flicka finns god plats i liflig trakt på landet. Norra Inack. Byrån, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm.

LÄRARINNA.

Till egendom 1 mil från Stockholm, önskas till hösten, för en 8 års flicka, yngre lärarinna som genomgått elementarskola, och om möjligt småskollärarinne-sem. Kompetens i musikundervisning erforderlig och skall sökande vara behjälplig med handarbete. Svar med referenser, fotografi och löneanspråk sändas till »Ung familj», Järfva.

FÖR MEDELÅLDERS hushållerska, kunnig i så väl finare matlagning, bakning, slakt som hvad i öfrigt tillhör landthushållning, finnes nästa 24 oktober plats vid Eka Gård pr Lista. (1233)

HUSHÅLLERSKA.

På herrgård i Värmland är den 24 oktober plats ledig för en snäll och duglig hushållerska, fullt kunnig i enklare och finare matlagning, slakt, bakning, syltning och inläggning samt för öfrigt allt som hör till ett större landthushåll. Svar med betygsafskrifter samt lönepretentioner och ålder torde sändas märkt »Värmland» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G109212)

BARNFRÖKEN.

För en enkel, anspråkslös flicka af god familj van att handleda och taga vård om trenne barn, 2 flickor 10 och 8 år, 1 gosse 4 år, finnes plats ledig den 1:sta sept. i Hernösand. Den sökande bör vara kunnig i sömnad samt villig att deltaga i alla inom ett hem förefallande göromål. Svar med rek. och fotografi sändes under adr. Fru Augusta Wallin, Dufvedal, Motala Verkstad.

EN MYCKET ENKEL, frisk och duglig flicka, kunnig i vanlig matlagning och villig att i ett mindre stadshushåll åtaga sig alla göromål, utom tvätt och skurning, erhåller god plats i höst. Lön 10 kr. pr mån. Svar snart till »Änkefru», Trollhättan p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNA. Ett bildadt, allvarligt, anspråkslöst fruntimmer, ej öfver 30 år, som är kompetent att förestå landthushåll och göra det trefligt inom hemmet, erhåller nu genast eller i sept. plats hos aktningsvärd ungkarl. Betyg och fotografi torde sändas under adress »1901», Grums. (1222)

Hushållerska.

Att förestå hushåll för tjänare och handtvärkare sökes en i ett landthushålls göromål förfaren person. Ansökan med afskrift af betyg torde insändas till Ryfors Brukskontor, adr. Mullsjö. (G. 109001).

Sjuksköterskeplatsen

vid Hvetlanda sockens fattiggård Ahlsborg är ledig att tillträda den 1 nästa september. Lön 300 kr. jämte allt fritt. Ansökningar jämte betyg ställda till undertecknad före den 20 augusti.

Hvetlanda den 22 juli 1901.

C. G. Jonsson,
ordf. i kommunalnämnden.

Äldre, allvarlig, ordentlig husa önskas till instundande 24 okt. till barnlöst mindre hem på landet, fin familj, där kokerskan tjänat i 6 år. Svar till Iduns exp. märkt »Allvarlig husa». (1155)

PLATSSÖKANDE.

EN UNG, anspråkslös, bättre flicka, önskar i höst plats att vara behjälplig med husliga göromål uti godt hem, där hon får anses som familjemedlem. Svar till »A. B.», Skeninge p. r.

PLATS att förestå ett hem önskas af äldre flicka, som förut innehaft dylik. Van vid barn. Goda rek. Svar till »Enkel och huslig», Södertelje p. r. (1253)

VÄRDINNA.

Medelålders bildad dam söker plats i bättre enkemans hem, helst i stad. Utpräglad ordningssinne. God husmoder. Fina ref. Svar till »C. N.», Torup, p. r.

Järnsängar och Sängkläder

realiseras.

Järnsängar med madrass säljas till		14,00	pr st.
D:o	» resårer	11,50	»
Barnsängar		12,00	»
Resårmadrasser, som kost.	35,00 nu	23,00	»
Spånmadrasser	» 8,00 »	5,40	»
Krollspintmadrasser	» 15,00 »	11,00	»
Tagelmadrasser	» 25,00 »	18,00	»
Barnmadrasser	» 4,00 »	3,00	»
Enmansbolstrar	» 12,00 »	8,65	»
Tvåmans »	» 16,00 »	11,50	»
Orngottskuddar	» 2,00 »	1,40	»
Långkuddar	» 4,00 »	2,40	»

Dessa sängkläder äro af prima bolstervar och ångrenad vallsull.

Några stycken extra fina profsängar bortslumpas till ofantligt billigt pris.

ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatoriegatan 6, Stockholm.

URGÅTA.

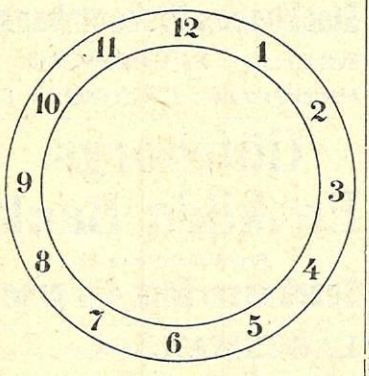

1, 2, 3, 4 = en dryck:
2, 3 = proposition;
5, 6 = pronomen;
5, 6, 7, 8, 9, 10 = mansnamn;
8, 9, 10 = fågel;
10, 11, 12 = pronomen;
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 = land Afrika.

ENOCH.

ORDGÅTA.

1) Svensk skald,
2) italiensk kung,
3) departement i Frankrike,
4) underjordisk flod i grekiska mytologien,
5) domare i gamla testamentet,
6) stad på Nya Zeeland,
7) nordiskt skriftecken,
8) fransk marskalk.

Äro orden rätt funna, bilda deras begynnelse- och slutbokstäfver namnen på två svenska kungliga slott

MÄRTA.

ORDFÖRVANDLINGSGÅTA

1	1	2	3	4
2	5			6
3	7			8
4	9			5
5	10			11
6	7			12
7	13			5
8	14			15
9	7			10
10	6			5

I ofvanstående figur representera siffrorna i de båda lodräta rutraderna begynnelse- och slutbokstäfver. Den lilla, af två siffror bestående figuren emellan dessa, representerar också hvar sin bokstaf. Om vi tänka oss sistnämnda figur lös och vi flytta densamma — med samma bokstäfver uti — undan för undan en ruta i sender i lodrät riktning, så uppkomma tio ord med fyra bokstäfver i hvarje efter följande beteckning: 1) från åkern, 2) fettämne, 3) gammalt mansnamn, 4) krydda, 5) kemiskt ämne, 6) spåman, 7) mat, 8) nöje, 9) fågel 10) däggdjur.

E. O. N.

Af

GADUS' Torskkonserv

tillagas en mängd utmärkta fiskrätter, såsom fiskfilet, fiskfärs, fiskpudding. omeletter m. m.

Se närmare bruksanvisningen samt »Iduns Hjälpreda» för maj d. å.!

GÅTA.

Till mångahanda jag nyttig är,
Fast jag är liten och ringa,
Om du mitt värde blott känna lär,
Du mig din hyllning skall bringa:
Så tag mig då!

Om du är fjärran från hemmets härd,
Och saknar vännen den kära,
Och ifrigt längtar att om din färd
Till henne hälsningar bära:
Så tag mig då!

När plus och minus du i din pung
Emellanåt räknar öfver,
Och »hufvudräkningen» blir för tung
Och bättre hjälp du behöfver:
Så tag mig då!!

Ibland du får där så ensam gå,
Fast timmarne bli så långa,
Om en charad du då hittar på,
Men kan dess form icke fånga:
Så tag mig då!

Om vurm du för mekaniken har,
För kugghjul, axlar med mera;
Till små uppfinningar är du far
Och blir det nog till än flera:
Men tag mig då!

En mekanism fast af enkelt slag
Jag själf ju är, som du finner,
Så hoppas jag, att med hvarje dag
Allt mer ditt tycke jag vinner:
Ja, tag mig då!

NANCY S.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 31.

CHARADEN: Mö-te.

PALINDROMEN: Rakel—lekar.

APOKOPEN: Senap, sena, sen, se.

TRIANGELARITMOGRYFEN: 1) Amadeus, 2) mitror, 3) Athen, 4) dref, 5) eon, 6) ur, 7) s.

LÄNKGÅTAN: Smöraskar: smör—mö—mör—öra—ras—rask—ask—aska—kar.

GÅTAN: Dagg.

SIFFERGÅTAN: 1) n, 2) ä, 3) r, 4) bog, 5) ösa, 6) Åke, 7) fluga, 8) Kalle, 9) Baden, 10) Madeira, 11) trontal, 12) matsked, 13) lampoljan, 14) hönsfågel, 15) lärkvinge, 16) evighetslif, 17) mästarehand, 18) Brömse bro, 19) eldsmärke, 20) Harmånger, 21) Nysätra, 22) svindel, 23) hängsel, 24) vildt, 25) snart, 26) härad, 27) agn, 28) lås, 29) två, 30) a, 31) k, 32) t. När oskulden sofver, små änglar gå vakt.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

A. V. Äfven vi kunde nog finna den lilla dikten »antaglig», om blott icke våra »poetiska lador» redan vore sprängfulla.

A. L—m är, skrifver hon oss till, »en ung flicka, som försökt sig på att skrifva vers». Och därom är ju intet ondt att säga, ty hvilken ungmö gömmer icke något litet rosenrödt eller spädgrönt diktförsök mellan silkeshärfvorna i sin arbetskorg! Men så har ärelystnadens dämon vaknat i A. L—ms unga barm och ingifvit henne, att »dessa versraderna kunde få komma in i eder tidning» —

»I känslornas drömvärld jag drömmer mig kvar,
Drömmer och tänker på honom, som fjärran än dröjer,
Lefver på ljufva minnen från flydda dar,
Ensam jag suckar och sörjer . . .»

Ja, egentligen voro de fyra till, men för denna gång får A. L—m söka nöja sig med att på »half biljett» fara in i odödligheten.

Silex. Af Örebro slott ha vi redan haft fotografiska afbildningar, så att åt kungabesöket nu torde vi näppeligen kunna ägna annan uppmärksamhet än möjligen meddelandet af någon fotografi från själfva besöket.

A. R. Alldeles för »vetungt», »drömsjukt» och »sorgblekt» för att »behaga» oss!

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»*Karin*». 1,50 pr gång.
»*23 år*», Visby. Insänd ytterligare 1,10.
»*Daisy*». Annonsen kostar 1,62 pr gång.
»*God förtjänst*», Hultersfred. Annonsen kostar 1,50 pr gång.
»*Pålitlig 28*», Karlshamn. Insänd ytterligare 2,30.
»*F. G.*» Annonserna kosta resp. 3,78 och 3,42 pr gång. Samtidigt torde postadress uppgifvas.
»*21 år*», Gefle. Insänd ytterligare 50 öre.

Mellins Food

är ett näringsmedel, som funnit stor användning i hela världen.

Hon är ju i alla händelser som diktarinna ännu »bara barnet».

—*ngt*— tecknar sig en annan stackars medsyster, som gripits af olycksbådande symptom midt i rötmånadsvärmen. Hon skildrar själf sin kasus i följande ord:

»Det *något* är.
Hvad är ibland som rör sig i mitt sinne,
då solen sjunker i västerled?
Det kanske stundom är ett bleknadt minne,
som tränger fram ur det gångnas ked.

Ack, än det kanske är en dunkel längtan
till någon okänd och lycklig strand,
och än — ja, än en salig frihetslängtan
från mänskosjälarnas trånga band
— Det *något* är, men hvad och hvadan?»

Till ngt:s lugnande tro vi oss emellertid, stödda på vår vidsträckta och erfarenhetsrika praktik, kunna försäkra henne, att »fallet» icke är så kompliceradt, som hon själf i första förskräckelsen föreställt sig. Det är helt visst bara en liten släng af den barnsjukdom, som populärt benämnes för skrifklåda, och ett kallbad och ett större hembak skola säkerligen kurera henne.

GUVERNANTPLATS sökes af 18 årig fl., kun. i musik, vistats utrikes. Betyg fr. 8-kl. läroverk och föreg. plats. Svar med uppg. å lön till »Louise», Helsingborg p. r.

EN UNG, bättre flicka, önskar till hösten plats att på egen hand sköta ett hem. Svar till »Anspråkslös», Ljusne p. r.

EN SMÅSKOLELÄRARINNA af bättre familj, önskar plats att undervisa mindre barn samt, om så önskas, vara till hjälp i hushållet. Är äfven något van vid sjukvård samt villig att vårda äldre eller sjuk dam. Svar inom 14 dagar till Gumælii Annonsbyrå, Malmö, märkt »C. H.».

Folkskollärarinna

af bildad familj och med goda betyg, äfven från elem.-lärov., önskar för ombyte af verksamhet från sept. och vidare under vintermån. mot fritt vivre plats å landteg. eller i annat större hushåll, för att deltaga i hushållsgöromål. Kunnig i enkl. matlagning. Något musikalisk. Villig läsa med barn, dock ej på småskolestadiet. Svar till »30, 31», Gefle p. r.

EN 21-årig norrl., kunnig i enkl. matl., bak och sömn, önskar till hösten pl. i bättre fam. Någon lön önskas samt blifva ansedd som familjemedl. Svar emots. tacks. under adr. »Helsingska», p. r. Söderhamn.

EN UNG, bättre flicka, som genomgått fullständigt läroverk, önskar till hösten plats i god familj såsom skrifbiträde och hjälp i hushållet. Är kunnig i finare handarbeten och sömnad. Tacksam för svar till »18-åring», p. r. Hörby.

EN I LANDTHUSHÅLL kunnig, snäll och pålitlig bättre flicka, önskar plats hos ungherre eller i familj. Svar till Fröken Tora Edin, Ornäs.

I ALLA skolämnen, språk, musik, handarb. undervisningsvan lärarinna önskar plats. Glad samt barnkär. Svar »God förmåga» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

TVÄNNE unga bättre flickor önska plats 1 okt. i fin familj eller hos ungherre. Äro kunniga i matlagning, bakning, syltning, saftning och allt som till ett hushåll hörer. Betyg och ref. finnas. Svar till »Vera» och »Rosa», Ormastorp.

PLATS som sällskap samt att biträda med hushållet hos bättre äldre änkefru på landet eller landsortsstad sökes af 26 år gammal bättre flicka, är kunnig i matlagning samt sömnad. Svar för vidare underhandling torde godhetsfullt sändas till »Elisabeth», p. r. Köping.

En ung, bättre flicka,

önskar till hösten plats i någon god familj, hälst såsom skrifbiträde men tillika som hjälp i hushållet om så önskas. Svar märkt »21—1901», p. r. Nyköping.

MOT fritt vivre önskar en anspråkslös flicka plats till hösten i familj, att deltaga i inomhus förekommande göromål. Svar till »C A. 78», p. r. Linköping.

EN SNÄLL FLICKA önskar plats som sällskap och hjälp åt dam eller äldre herre. Har god hälsa, genomgått bättre hushållsskola, vill föreläsa och har god handstil. Svar emotses af »D. L. E.», Domnarfvets järnverk.

SOM SÄLLSKAP, hjälp eller skrifbiträde, önskar ung, tysktalande flicka plats i god familj. Svar »Gladlynt», Kil. (1257)

ANSPRÅKSLÖS flicka af god familj, som är kunnig i finare handarbeten och konstväfnad med fina betyg från Handarbetets Vänner och Fröken H. Lundins slöjdlärarinnekurs önskar plats att gå frun tillhanda. Är äfven villig undervisa barn i handarbete. Svar till »19 år», Nykvarn p. r.

EN 19-ÅRIG flicka, som varit i bokhandel 2 år, önskar komma i ett godt och trefligt hem för att se och lära litet af hvarje, ej mot någon lön blott hon får ett godt bemötande och blir ansedd som medlem af familjen. Svar torde sändas till »M. N. 1901» adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 109284)

PLATS önskar duglig, bildad flicka, kunnig i matl., bak, sylt, sömnad. Barnkär och plikttrogen. Svar »Arbetsam» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, söker plats i modeaffär under höstsäsongen, att mot fritt vivre bitr. i affären. Är något van i handarb. Svar till »Plats», Norrbo.

EN FLICKA, som vill lära hushåll, önskar mot fritt vivre plats i bättre hus, herrgård eller prästgård. Svar till »20 år», Eskilstuna p. r.

EN UNG 18-årig flicka, snäll och anspråkslös, önskar plats i god familj såsom hjälp och biträde vid husliga sysslor. Är kunnig i finare handarbeten och har deltagit något i klädsömnad. Svar till Doktor S. A. Fries, Prästgatan 18, Stockholm.

EN UNG flicka, som genomgått 8-kl. läroverk med utmärkta betyg, önskar plats till hösten i familj, att undervisa minderåriga barn i vanliga skolämnen. Svar till Doktor S. A. Fries, Prästgatan 18, Stockholm.

HUSHÅLLERSKA önskar plats till hösten som husföreståndarinna i ungkarlshem eller i brist däraf i någon familj. Äger mångårig vana i hushåll och kan förete goda rekommendationer. Svar till »Pålitlig», Filipstad p. r. (1273)

LÄRARINNA med vana och förmåga att förb. gossar för intr, vid H. allm. lärov. söker plats. Fina ref. Svar till »Lärarinna» Grohed (Bohus län).

LÄRARINNEPLATS i god familj sökes af ung flicka, som med goda betyg utgått från 8:de klassen af Högre Flickläroverk. Undervisar i vanliga skolämnen (tyska och engelska), samt musik. Svar till »A. M.» p. r. Karlskrona.

UNG, bättre, musikalisk flicka önskar plats i ansedd familj, att vara frun behjälplig med lättare husliga göromål. Svar förväntas t. o. m. d. 15 aug. under adress »20 år», Lagan p. r.

VERKLIGT arbetsam och duglig bildad flicka söker plats. Kunnig i matl., bakning, söm, handarb. m. m. Svar »Villig hjälpreda», Iduns exp f. v. b.

LÄRARINNA söker till hösten plats i treflig familj. Goda betyg. Barnkär och godt lynne. Svar till »Undervisningsvan» Jönköping p. r.

LÄRARINNOR, värdinnor, sällskapsdamer, hushållsbiträden, barnfröknar finnas anmälda å Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammakargat. 48.

Ung, kvinnlig student

som innehaft plats som lärarinna i Elementarskolas högsta klasser, söker till hösten plats i skola eller familj. Svar jämte uppgift om lönevilkor till »Studentska» under adress Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

FÖRÄLDRALÖS, bättre flicka önskar till hösten plats i fint och godt hem, att vara husmoder behjälplig i hushållet och med barnen. Önskar anses som familjemedlem. Goda rek finnas. Svar till »Hem 25 år». Linköping p. r.

BARNFRÖKEN. En 21-årig bättre flicka söker plats till hösten i familj i Stockholm, där en snäll fru finnes för ett eller två barn, ej under två års ålder, är kunnig i sömnad och handarbete, fina rekommendationer, äfven muntliga, kunna företes. Svar märkt »Familjemedlem», Iduns exp.

UNG, musikalisk lärarinna, barnkär, varmt intresserad af undervisning sök. plats. Små löneanspråk. Svar »Engelsktalande» Iduns exp. f. v. b.

EN UNG, bildad flicka, önskar plats i mindre familj på landet (hälst i Skåne) att gå frun tillhanda eller också som sällskap åt ensam dam. Sökanden är kunnig i tyska och engelska språken. Svar märkt »Z. 1901» kan insändas till Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

EN 22-ÅRIG, bildad flicka, som genomgått Björnsnäs Hushållsskola och sedermera haft ytterligare praktik i hushållsgöromål söker härmed lämplig plats. Kunnig äfven i bokföring. Lön önskvärd. Svar till »Emma», Falun p. r.

EN FLICKA, som genomgått Småskolelärarinneseminarium, önskar plats i familj att undervisa minderåriga Kunnig i klädsömnad och finare handarbeten. Svar till »M. L. 1901», Iduns exp.

LÄRARINNA, som genomgått 8-kl. läroverk, energisk, barnkär och undervisningsvan, söker plats. Goda betyg. Svar till »K. G.», Karlskrona p. r.

EN ALLVARLIGT sinnad 18-årig flicka, som genomgått 7-kl. läroverk och innehar goda referenser, önskar emot fritt vivre och vänligt bemötande anställning i ett bättre hem i stad eller på landet att vara behjälplig med alla däri förekommande göromål. Svar till »Föräldralös» p. r. Landskrona.

EN BILDAD FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk och äger flerårig undervisningsvana i vanliga skolämnen, språk och musik, söker till hösten plats som lärarinna i god familj. Svar med utsatta löneförmåner torde sändas till »A. S.», Örebro p. r.

UNG FLICKA af god familj, önskar till hösten komma i god familj, för att vara behjälplig vid läxläsning såväl i svenska som främmande språk, har genomgått 8 klasser i elementarskola, samt vistats ett år i tysk pension, är äfven villig deltaga i hushållet om så önskas. Svar till »Fräulein», Iduns exp. (1092)

LÄRARINNA,
som genomgått Privata Lärarinneseminarium och med ett års praktik önskar till hösten plats i god familj. Svar till »19 år» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

EN FLICKA med god handstil och flera års vana i hvitvarubranchen söker plats nu till hösten helst i Stockholm. Svar emotses tacksamt till A. M. p. r. Malmö.

GOD INACKORDERING kan erhållas för två 10 à 12 års skolflickor hos Fru C. Jonson, Drottninggatan 80 B. Stockholm.

JÄMNÅRIG KAMRAT, frisk och väluppfostrad, sökes för en 13-årig flicka, att med henne deltaga i undervisningen för skicklig lärarinna. Moderlig omvårdnad utlofvas. Svar till »Officershem», Wexiö, p.r.

FÖR en 15-årig flicka önskas inackordering i bättre hem, där ungdom finnes och där tillfälle gifves att få deltaga i husliga sysslor och grundligt få undervisning i musik (piano) och handarbeten. Önskar blifva ansedd såsom medlem af familjen. Svar med prisuppgift till »15-åring», Vingåker p. r.

I VACKERT belägen trakt i Dalarne, kan inackordering erhållas för längre eller kortare tid. Hälst önskas medelåld. herre eller dam. Svar till »E. J.», Falun. (1239)

GOD INACKORDERING önskas för ett par mån. af ung flicka. Svar till »Skog», Kristianstad p. r.

EN FLICKA af god familj önskar inackordering å större egendom i aktad familj, hälst i södra Sverige, där lifligt umgänge finnes, samt tillfälle till att deltaga i husliga göromål. Svar snarast med pris och villkor till »A. W.», Broddarp p. r. Referenser önskas. (1184)

NU ELLER TILL HÖSTEN erhåller gosse eller flicka god inackordering i bildad, barnlös familj, där moderlig omvårdnad utlofvas. Hjälp med läxläsning och pianospelning utlofvas. Referenser på begäran. Svar märkt »Inackordering i Göteborg» torde inlämnas till Iduns exp. (1138)

PLATS FINNES härstädes för en 8 à 10-årig gosse af bildad familj, till täflan med egen son vid undervisningen. God lärarinna.
Körtingsberg, Vretstorp i juli 1901.
(1165) JOHN LILLIEHÖÖK.

INACKORDERING med deladt rum för unga flickor. Vidare genom Fröken J. Heljestrand, Malmskilnadsgatan 13 III, Sthlm. (1183)

UNGA, bildade flickor, som önska lära hush., kunna erh. god inackord. å större egend. i Söderm., friskt och vackert belägen vid saltsjön, 1 mil fr. Södertelje, hos aktad familj, där ungdom finnes. Pris 55 kr. pr månad. Pr. ref. Svar till »Godt hem», Jerna. (1186)

I GODT HEM i början af Östermalm, där 2:ne barn, 10 och 13 år, finnas, kunna ett par barn i skolåldern erhålla god inackordering med moderlig vård och tillsyn. Närmare upplysningar och rekommendationer erhållas genom svar till »E. E.», Iduns exp.

V. Anderson. 2t
St. Paul sg. 34

Pellerin's Margarin

är bäst!

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvirera profver från den gamla väl renommerade **Sidenfirman**

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürrers sidenfabrik).

Sparkasseräkning

5 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

8 Drottninggatan 8

Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens Corilit,

hvit, brun och svart,
i tuber och burkar.

Bästa putscream för skodon!

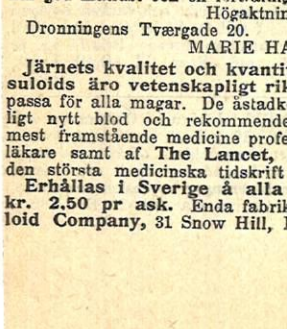

Konstsaker i tenn

till presenter, sportpris m. m.

För lotterier specialartiklar i alla prislägen.

Återförsäljare erhålla rabatt.

Ill. prisk gratis och franko.

Tenn- & Metallförädlings A.-B.,
STOCKHOLM.

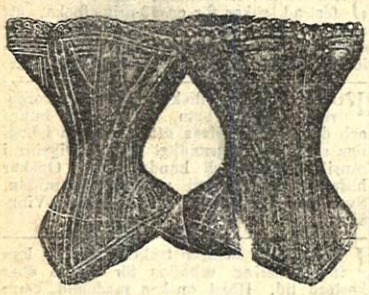

Snörlifvet La Gracieuse.

Detta så mycket omtyckta och för äldre, korpulenta personer rekommenderade snörlif, som förut endast har funnits hos Henric Labatt, ***finnes*** nu i stort ***lager*** hos undertecknad. **Snörlifvet** tillsändes, om lifvidden uppgifves.

Amanda Smedberg,

29 Drottninggatan 29.

Järnets kvalitet, ej dess kvantitet, åstadkommer blod.

Capsuloids

Järnets kvalitet och kvantitet i capsuloids äro vetenskapligt riktiga.

Köpenhamn 5/7 1901.

The Capsuloids Comp.

I fjor förlorade min lilla flicka (13 år gammal) alldeles sin matlust samt blef blek och mager under den starka värmen, men i år gaf jag henne 3 capsuloids, så snart värmen inträdde. Jag visste, att det var ett godt medel, ty jag hade själf begagnat det, då jag var nedkommen och mycket svag och jag kan med nöje intyga, att resultatet äfven i detta fall blef utmärkt. Min lilla dotter är oaktadt värmen liflig och glad, har god matlust och en förträfflig hy.

Högaktningsfullt
Dronningens Tværgade 20.
MARIE HANSEN.

Järnets kvalitet och kvantitet i Capsuloids äro vetenskapligt riktiga. De passa för alla magar. De åstadkomma rikligt nytt blod och rekommenderas af de mest framstående medicine professorer och läkare samt af **The Lancet,** hvilken är den största medicinska tidskrift i världen. **Erhållas i Sverige å alla apotek à kr. 2,50 pr ask.** Enda fabrik: **Capsuloid Company,** 31 Snow Hill, London.

Sicco-kapslar.

Sicco
Haemoglobin sicc
Schneider

Endast »Sicco-Schneider» och således äfven de detta preparat innehållande Sicco-kapslarne äga blodets naturliga och rena järn (hæmoglobin) utan de eljest brukliga, föga aptitliga tillsatser, som för hållbarhetens skull måste tillföras andra preparat.

Den vetenskapliga världen är enig i sitt erkännande af Sicco-kapslarnes stora värde, de förnämsta läkare ordinera med förkärlek Sicco-kapslar för blodbrist, för bleksot, för svaga barn och af de mest framstående universitet samt af in- och utlandets mest kända professorer anbefalles Sicco såsom mångfaldigt bättre än andra preparat. Då Sicco's rykte således är höjdt öfver hvarje misstanke, inser man lätt arten af den annonsering, som icke blott vågar angifva ett visst notoriskt sämre preparat (capsuloids) såsom bättre, utan går ända därhän, att med de ohållbaraste och löjligaste påståenden kasta misstanke öfver ett så godt och verksamt medel som Siccopreparatet.

Då i antydda annonser påstås, att Sicco icke kan vara framställdt af rent blod, så är detta icke blott en förvanskning af sanningen, utan äfven ett bevis derpå, att Capsuloidfirman är medveten om, att

de värdefulla Siccokapslarne komma att utränga och redan till stor del utträngt de mindre värdefulla capsuloids, ty hvar och en köper hellre ett verksamt och billigt än ett värdelöst och oförsynt dyrt preparat.

Då den antydda firman påstår, att 3 capsuloids motsvara 2 uns blod, så måste 3 Sicco-kapslar motsvara 12 uns blod beräknadt efter hæmoglobinhalten! Ett sådant sanningslöst påstående vilja vi icke ens uttala, och än mindre häfda för våra afnämare. Detta öfverlåta vi åt konkurrenter, som icke äro så noga med sina uppgifter och snarare se på egen vinning än på tillhandahållandet af ett medel, som verkligen hjälper de lidande.

Då capsuloid-firman ständigt åberopar en liten notis i den engelska tidskriften *the Lancet*, så kunna vi med än större skäl hänvisa till ett ännu betydelsefullare utlåtande i samma tidskrift om Sicco *(i England kalladt Globinal)*, i hvilket utlåtande Sicco och endast detta, anbefalles såsom utmärkt i neurastheni, bleksot och blodbrist.

Sasom bevis härför meddelas här nedan öfversättning af de båda notiserna i *The Lancet*.

Om Capsuloids yttrar tidskriften:

»Enligt vår undersökning innehålla capsuloids hæmoglobin inom en oljeartad kapsel. Innehållet af en capsuloid väger något öfver tre gram och jernhalten är enligt vår analys 0,30 proc. I denna form intaget verkar järnet på tillfredsställande sätt. Hæmoglobin fördrages väl af magen och assimileras lätt. Hæmoglobin har för mången ett motbjudande utseende. Denna olägenhet afhjälpes af capsuloids, åt hvilkas beredning tydligen mycken omsorg egnas.»

Om Sicco yttrar The Lancet, enligt originalet meddelande af den 3 Maj 1901:

»Globinal.

Globinal uppgifves vara ett naturligt järnalbuminat, hvilken uppgift bestyrkes af vår analys. Ämnet är inneslutet i kapslar i form af mörkröda skalar, som lätt lösas i kallt vatten och gifva en blodröd lösning, hvilken vid spektroskopisk undersökning visar tvenne med hæmoglobin identiska absorptionsränder. Vår analys visar mineraliska ämnen 2,90 proc., hvaraf 0,25 järn och för öfrigt andra blodsalter, albumin 83,70 proc., vatten 13,40. Globinal kan således betraktas såsom ett högeligen närande blodpreparat. Jern-albuminat saknar de vanliga järnpreparatens olägenheter, skadar icke tänderna och förorsakar ingen förstoppning. Det stärker förmågan att absorbera näring, och globinal har därför med gynsamt resultat gifvits vid neurastheni, blodbrist och bleksot.»

100 Sicco-kapslar kosta 3 kronor och äro endast omkring 1/6 så dyra som capsuloids. De finnas att tillgå i alla apotek.

Glöm icke att

Mustads Taffelgrädd

är bästa och billigaste bordsmör.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36.

Rikstelefon 1 79.

Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag

etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.

Nya Hushållsskolan,

Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken började sin verksamhet år 1881, afser att meddela **bildade flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på praktiskt sätt *förestå* egna eller andras hem.**

Skolan har varit besökt af 1,425 elever.

Hvarje kurs omfattar 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid.

Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti.

Prospekt och vidare upplysningar meddelas af

Fröken Hedda Cronius,
Föreståndarinna.

Nordiska Industriaktiebolagets detaljaffär, Göteborg.

Största urval af **tröjor, strumpor** och **kalsonger** i såväl Lahmann, Ramie, som och alla öfrige nu brukliga tricotunderkläder för damer, herrar och barn.

Största urval af **helunderdräkter för damer.**

Från vår **tapisseriafdelning** rekommenderas vårt välsorterade lager af såväl enkla, som och de mest eleganta uppritade, påbörjade och färdiga **handarbeten.** — Största urval af materialer i Boj, Filt, Kläden, Yllestramalj, Congress, Garner, Silke m. m. (G. G. 4619)

"Möbeltinkturen KOSMIN"

rekommenderas som det yppersta putsmedel för polerade möbler. Finnes hos de flesta herrar handlande samt i parti hos

***Joh. D. Andersson,* Malmö.**

INTYG:

Malmö den 12 nov. 1900.

Efter att hafva dels å äldre och dels på nyare möbler upprepade gånger försökt det preparat som af firman JOH. D. ANDERSSON blifvit uppfunnet till tjänst för möbelfabrikanter och privatpersoner, att därmed dels rengöra dels uppfriska poleringar, kunna vi med nöje åt detsamma lämna vårt bästa erkännande.

Malmö som ofvan
Aktiebolaget A. Svenssons Möbleringsaffär.
Thorvald Sten.

(G. M. A. 70674)

Malmö den 21 nov. 1900.

Härmed intygas att det prof på reningsmedel för polerade möbler, som af firman JOH. D. ANDERSSON, härstädes, blifvit mig till afprofning tillsändt befunnits vara af ovanligt god beskaffenhet och bättre än förut i handeln förekommande sådant, då denna vätska ej endast på kortare tid borttager de å poleringen uppkomna fläckar och oljeutslag än förut begagnade medel, utan därtill fullkomligt återställer den forna glansen.

Malmö som ofvan
C. J. Bergmans Möbleringsaffär.
Axel Bergman.

Margarin Aktiebolaget Zeniths *Gräddmargarin*

märket Zenith kan serveras på det finaste bord.

Uppskjut icke

att insända rekvisition jämte likvid 10 kr. och 40 öre (till rek. porto och dragningslista) såvida Ni vill förvissa Eder om att erhålla lottsedel till sjunde dragningen den 1 November.

Vid föregående dragningar måste tusentals sent inkomna rekvisitioner återsändas, emedan lottsedlarne tagit slut.

Vinsternas belopp 540,000 kronor.

Högsta vinsten 50,000 kronor.

Nordiska Museets Lotteri,

Fredsgatan 32, Stockholm.

Bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 4½ %.

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 5 proc.

Aktiebolaget Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: REGERINGSG.

Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Göteborgs Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4½ proc.

LAGERMANS

Blank-Svärta

"TOMTEN"

Nyaste & finaste **Parfym** för näsduken

Perles d'or

Wilhelm Rieger,
Frankfurt a/M

Finnes i alla finare parfymaffärer.

CARL BROMAN & C:o

Manufakturaffär och Damskrädderi

Lager af franska Siden- och Ylletyger.

34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

För högre flickskolor.

Hälsovårds- och Sjukvårdslära af *D:r Jacob Göransson.* — **Andra** uppl., genomsedd af professor *Cutr Wallis.* — **Med 79 bilder, af hvilka 16 i färgtryck.** — Pris 2 kr., inb. 2,50.

På begäran från resp. skolföreståndare sändes profex. gratis och portofritt från förläggaren,

Fahlcrantz & C:o, Stockholm.

Äkta amerik. Hårklippningsmaskiner

klippa 3, 7, 10 mm.
Kr. 4: 50.

C. Koch & C:is 4 ggr prisbelönta maskiner klippa 3, 7, 10 millimeter.
Kr. 6: 50.

Garanti: Köpt maskin återtages efter 8 dagars prof, om den icke blifver till belåtenhet.

E. KALLIN,
Drottninggatan 67, Stockholm.

3,000 kr. för år

kunna de förtjäna, som erhålla försäljning för en af de största manufakturfirmor i Sverige för försäljning till privatpersoner af herrtyger, damtyger, bomulls- och linnevaror m. m. Endast fullt kompetenta personer med goda betyg eller referenser torde sända ansökan under märket »Tre tusen för år», adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 108407)